

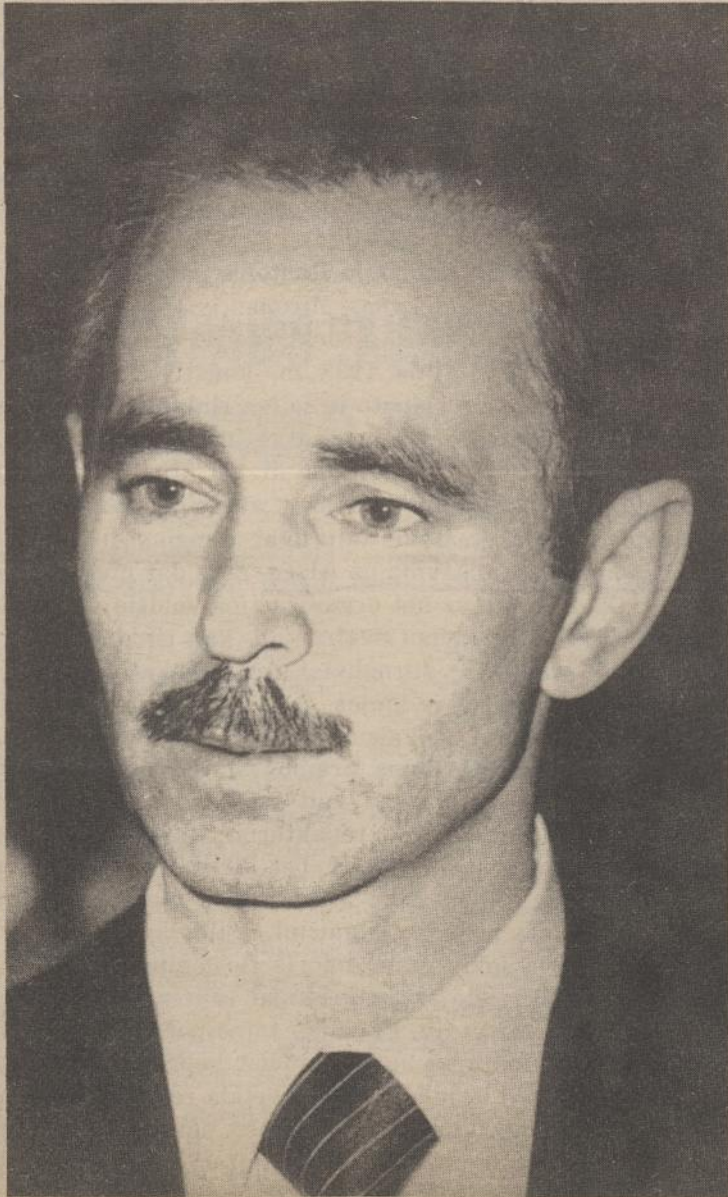
Teodoras Plinstrašas  
7243 So. Albany Ave.,  
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS  
NACIONALINĖ  
M. MAŽVYDO  
BIBLIOTEKA

# DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER  
P.O. BOX 03206 ■ 6116 ST. CLAIR AVENUE ■ CLEVELAND, OHIO 44103  
Vol. LXIV Rugsėjis - September 20, 1979 Nr. 37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS



Sovietų Gulago kalinys ukrainietis Valentinas Morozas.

## JEI UKRAINA BŪTŲ JUODA, VISI PULTŲSI JAI PADĖTI

Juozas Stempužis

Sovietų Gulago kalinys, kovotojas dėl Ukrainos laisvės, istorikas, rašytojas Valentinas Morozas rugsėjo 14 atskrido į Clevelandą susitikti su savo tautiečiais, kurie 1974 metais šaltos žiemos dienomis ir naktimis budėjo Clevelando miesto centro aikštėje ir plakatais kreipė žmonių dėmesį, kad Morozas paskelbė Gulago bado streiką ir kad jis esąs silpnos sveikatos ir miršias, jeigu nebus paleistas iš kalinimo. Keli šimtai ukrainiečių, ypatingai daug mokyklinio jaunimo tarptautiniame Clevelando aerodrome pasitiko savo herojų su gėlėmis ir ašaromis.

Savo vizito pirmąją dieną Morozas lankė ukrainiečių parapijines ir jų bendruomenės išlaikomas mokyklas. Ukrainiečių jaunimas jį laiko savo didvyriu, skaito mokyklėse jo raštus, jo pasakojimus apie Ukrainą ir jos laisvės kovas. Sekmadienį, rugsėjo 16 visa ukrainiečių kolonija klausėsi Valentino Morozo pranešimo. Ukrainiečių organizacijų tarybos pirmininkas adv. Bohdanas Futey pasakojo,

kad įspūdis buvo nepaprastas, paveikus, giliai sujaukęs ir sustiprinęs ukrainiečių širdis.

Įdomus buvo disidento Valentino Morozo susitikimas su įvairių tautybių atstovais ir amerikiečiais penktadienį, rugsėjo 14 J. Carroll garsiajame jėzuitų universitete, kurį globojo universiteto Sovietų ir Rytų Europos studijų institutas, vadovaujamas prof. Michael Pap, ir Clevelando Tautybių sąjūdis bei Pavergtųjų tautų komitetas, vadovaujami buvusio mero Ralph Perko. Tarp daugelio Tautybių sąjūdžio atstovų šiame priėmime buvo ir Clevelando Tėvynės Garsų radijo vedėjas J. Stempužis, radijo štabo narė Milda Lenkauskienė ir Jaunimo sąjungos atstovė Nijolė Lenkauskaitė.

J. Carroll universitete Valentina Morozą pasveikino universiteto vadovybė, Ohio valstijos vicegubernatorius George Voinovičius, o Tautybių sąjūdis įteikė jam pirmąjį žmogaus teisių ir tautų laisvės kovotojo si-dabrinį žymenį.

## PAREIŠKIMAS MASKVOJE

Kviečia persvarstyti politines galimybes

Vytautas Meškauskas

Nelemto Ribbentropo-Molotovo pakto 40 metų sukakties proga, Maskvoje 45 pabaltiečiai - lietuviai, latviai ir estai - kreipėsi į Jungtines Tautas, Sovietų Sąjungos ir Vakarų bei Rytų Vokietijos vyriausybes pareiškdami:

'Molotovo-Ribbentropo paktas buvo sąmokslas dviejų didžiausių tironų istorijoje - Hitlerio ir Stalino - prieš taiką ir žmoniškumą, ir privedė prie antrojo pasaulinio karo'.

Toliau pareiškime reikalaujama paskelbti pilną Molotovo-Ribbentropo pakto tekstą, kuris Sovietijoje niekad nebuvo paskelbtas ir pareikšti jį esnat niekingu, kaip buvo padaryta su 1938 m. Muenche-

Po vakarienių su kvietimais svečiais universiteto vienoje paskaitų salėje apie 400 studentų, profesorių, kunigų, seselių ir kitų svečių klausėsi šio žymaus ukrainiečių disidentų paskaitos, kuri buvo verčiama į anglų kalbą patyrusio vertėjo.

Vaizduotėje švystelėjo momentas, kai Morozas drauge su kitais keturiais disidentais buvo išeistas iš du sovietų šnipus šių metų balandžio mėnesį. Prieš auditoriją stovėjo lieknas, trapus žmogus su žemyn nuleistomis akimis. Tarytum jis stovėtų prieš KGB tardytojus. Ypatingai skyrėsi jo kakta - aukšta, rodosi, joje buvo visa žmogaus stiprybė. Morozas kalbėjo ramiu balsu, bet jo mintys buvo sukrečiančios, įspėjančios Vakarų pasaulį. Salėje buvo labai tylu, kai Morozas deklaravo, kad tie, kurie pirmo tautoms kosmopolitizmą, jau yra pralaimėję savo pragaištingą misiją. Šios dienos pasaulis gyvena tautinėmis revoliucijomis. Rodosi, girdėjai Morozo lūpose Maironio dainą "Jau slavai sukilo nuo Juodmarių krašto, pavasarį eina Karpatų kalnais", kai jis įspėjo, kad Solženicyno rusicizmas bus pavojingesnis už Brežnevo, kad ajatola Kohmenį nėra tik Irano revoliucijos vadas, jis yra nūdienės tautinės revoliucijos simbolis. Morozas pasmerkė tuos, kurie ukrainiečių, lietuvių ir kitų pavergtųjų tautų laisvės kovas menkina vadindami siauru nacionalizmu. Jeigu Ukraina būtų juoda, kaip Rodezija, sakė Morozas,

(Nukelta į 3 psl.)

no susitarimu tarp Hitlerio ir Chamberlainu:

'Mes prašome Rytų ir Vakarų Vokietijų vyriausybių padėti Sovietų vyriausybei likviduoti pakto pasekas ir atitraukti svetimas kariuomenes iš Baltijos valstybių teritorijos'.

Dar prašoma Vakarų valstybių pasmerkti to pakto pasekas, o Sovietų Sąjungos išpildyti savo pažadą gerbti suvereninių valstybių teisę pačiom apsispręsti savo likimą.

Sena, daug kartų jau girdėta istorija? Tiesa, bet šį kartą ji pakartota Maskvoje ir dviejų didžiausių pasaulio agentūrų - britų Reuterio ir prancūzų A.F.P. - paskelbta visame pasaulyje ir, kiek aš pats mačiau, rado vietos tokiuose respublikuojamose spaudos organuose kaip paryžiškame Le Monde ir londoniškiame The Guardian. Abi versijos yra labai panašios, nors yra kai kurių neprieštaraujančių niuansų. Pvz. Le Monde rašė, kad pareiškimo signatarų tarpe yra keli katalikų kunigai, tuo tarpu The Guardian tiksliai suskaičiavo kiek, būtent trys. Pagal tą laikraštį pareiškimas buvo išdalintas užsienio korespondentams, jį palydint atskiru, pritariančiu tiems reikalavimams, rusų disidentu - su dr. Sacharovu priešakyje - raštu. Le Monde išskaičiuoja tuos 5 'non Baltes: Maiva Landa, Victor Neklepelov, Tatiana Velikanova, André Sacharov ir Arina Guinzbourg. Gaila, kad abu šaltiniai nepaminėjo 'baltų' signatarų pavardžių, kurios, aišku, nieko nesakytų tų laikraščių skaitytojams - ir net mums, nes per keturiasdešimt metų spėjo pasikeisti visa generacija.

Svarbu tačiau faktas, kad nepaisant keturių dešimtmečių spaudos - laisvės troškimas nesumažėjo ir pasinaudojama kiekviena proga jį pareikšti; o ir tai, kad šiuo atveju pasinaudota rusų disidentų talka, be kurios šaukimas visai nerastų atgarsį plačiame pasaulyje. (Neatsimenu, kad tuose laikraščiuose būčiau ką nors pastebėjęs apie egziliinius veiksmus, ar kad Reuteris būtų ką nors pranešęs apie Vliko seimą). Tie patys žodžiai išdrįsti pasakyti Maskvoje skamba ir interpretuojami visai kitaip.

Zinoma, viena kregždė nereikia pavasario. Laisvės troškimas savo išsipildymo gal turės palaukti dar daug dešimtmečių, bet pareiškimas Maskvoje liudija, kad jis tik laukia progos ir vieton žuvusių ar mirusių ateina kiti, kurį laiką dar anoniminiai laisvės žibinto nešėjai.

\*\*\*

Tai konstatavus verta pasinaudoti proga sustoti prie mūsų politinės veiklos. Pareiškimas kol kas dar nesulaukė didesnio atgarsio iševijoje, nors Chicago Tribune paskelbė ALTos pirm. dr. K. Sidlauskos pritariančius žodžius. Pirmas dalykas, kuris prašosi išvadų iš to maskvinio epizodo yra tas, kad tolimesnė ateitis priklauso nuo paties krašto, o ne iševijų veiklos. Tai nereiškia, kad ji nereikalinga ar nenaudinga. Atvirkščiai, ją vertėtų pagyvinti, prieš tai pagalvojus kaip. Ar nevertėtų atsakyti tokių tuščių titulu kaip 'vyriausias' ar 'pasaulinė', kada iš tikro tos organizacijos apima ir siekia tik mažytę tautos dalį? Daugelyje atveju gali būti geriau, jei tam tikriems veiksmams Lietuvoje nebūtų galima primesti kokios nors jėgos iš priešiško užsienio. Syki nuo pirmavimo atsisakius, lengviau susitaranti dėl atskirų akcijų ir bendradarbiavimo. Svarbu ne įgaliojimas pagal kurį daroma, bet konkretūs pastangų rezultatai. Nėra revoliucinio sąjūdžio, kuris nebūtų suskiles.

Antra - korektūrų vertas ir santykių su kitomis pavergtomis tautomis klausimas. Sunku neįžiūrėti likimo ironijos, kai Arina Ginzburgienė Maskvoje papildomai rizikavo savo laisve viešai pritaridama pabaltiečių nepriklausomybės atstatymui, o tuo tarpu jos vyras tu rėjo klausytis priekaištų santariečių suvažiavime Tabor Far moje, kad visdėlto rusais negalima pasitikėti. Mat į klausimą kaip disidentai įsivaizduoja ne rusų ateitį, jis - kaip ir kiti rusų disidentai - ilgai negalvojęs atsakė, kad visos tos tautos galės plebiscitu nuspręsti ar pasilikti sužmonikėjusios Sovietų Sąjungoje, ar kokiame kitame jos ipėdinyje. O tuo tarpu mūsų laikais reikalauja, kad pirmiausia reikėtų atstatyti nepriklausomybę, o tik po to galima būtų apsispręsti už vie nokius ar kitokius ryšius su buvusiais nelaisvės draugais - ir teigia, kad rusai - nors irgi skriaudžiami - tačiau vis tiek naudojami privilegijomis. Man tai panašu į dar nenušautą lokio kailio dalinimąsi ar viduramžių teologų ginčą, kiek velnių galima susodinti ant adatos galo. Zinoma, kad rusifikacija vyksta jau vien dėlto, kad rusai yra skaitlingiausia tauta sovietų imperijoje, tačiau šiuo metu vargu ar būtų politiškai tiksli rusus įkalbinti nusižudyti? Kol kas pilnai pakanka tautų apsisprendimo principo pripažinimo. Istorija moko, kad bet kokie emigrantų susitarimai ir pažadai nesaisto vėliau krašte įsigalėjusių, jei jie neatitinka krašto, o kartais ir valdancių, interesams. Tai kam dėl to dabar ginčytis?



## SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

**Sovietai Kuboje ir JAV vidaus politikos sukūriai. — Brežnevo samokslas pakelti Carterio prestižą ir išgelbėti jam prezidentūrą?**

Prezidentas Carteris patvirtindamas per televiziją, kad sovietai iš tikro Kuboje turi savo kariuomenės brigadą, t.y. didesnio masto kautynių junginį, prašė krašto dėl to nepasiduoti panikai! Tai vienas iš jo nevykusios retorikos pavyzdžių. Iš tikro ne tik niekas nebėgo į krautuves nusipirkti miltų atsargos, bet dar kai kurie žurnalistai ir politikai pasakubėjo paklausti: na tai kas, ar mes neturime savo karių užsieniuose, pvz. Turkijoje?

Politikai sovietų brigados egzistencijos Kuboje fakto iškėlimą kaip tik dabar, susiejo su senatoriaus Frank Church (dem. Idaho) baime prarasti sekančiuose rinkimuose savo postą jaunam, konservatyvių pažiūrų respublikonui Steven D. Symms. Tas senatorius (Church) prieš porą metų pabuvojęs Kuboje pareiškė savo valstijos laikraščiams, jog jis iš ten grįžo isitikinęs, kad laimėjęs drauga - suprask Fidel Castro - ir kad tojo pažiūrų yra nuosaikių. Gražinimui rinkikų simpatijų Church iškilusiam į senato užsienio reikalų pirmininkus - prirėikė 'patriotinio' mosto. Už tat jis ir pasiskubinęs su to fakto iškėlimu, nors faktinai tai priklausytų padaryti administracijai. Pats Church teisinosi per televizijos Face the Nation programą, jog jis pasiskubinęs tik todėl, kad užbėgus už akių spaudos pranešimams. (Atrodo, kad jis turėjo galvoje pereitos savaitės Times laidą). Atsakydamas į pastabą, kad amerikiečiai laiko savo kariuomenę svetimuose kraštuose, Church paaiškino, kad tai daroma viešai ir pagal paskelbtas sutartis, bet sovietai savo brigadą pasiuntė slapta, kas verčia pagalvoti, kas gi bus toliau? (H. Kissingeris per TV 'Today' programą tą brigadą jau sulyginu su ledo kalno iškylu, kurio devynios dešimtosios paprastai slypi vandenyje.)

Atrodo, kad administracijai politiniai būtų naudingiau, jei ji brigados egzistencijos faktą būtų iškėlusi kai tik ji sužinojo. Dabar atrodo, kad ji norėjo jį nutylėti, bent iki bus ratifikuota SALT II sutartis. Ji, žinoma, galėtų teisintis, kad čia delikatus reikalas ir viešai iškėlus sovietai bus priversti nenusileisti, nes kitaip jie 'prarastų savo veidą' kitų tautų tarpe, kurios yra linkusios skaityti tik su jėga. Negi imsi kariuoti dėl vienos brigados?

gavo ar dar gaus ateinančiais metais nepriklausomybę - o taip pat ir centrinėje Amerikoje - yra tokia jautri, kad ten galima laukti komunistinių perversmų ar valdžios perėmimo net legaliū būdu.

Tad Szulc, vienas iš geriausiai besiorientuojančių žurnalistų užsienio politikoje, rašė iš Karibų respublikos Barbados, kad didžiausia JAV problema toje srityje yra nesugebėjimas išpėti sovietų ir kubiečių intencijų. Carterio administracija negalinti nustatyti savo pačios laikysenos ir nežino ar reikia su jais konkuruoti ar ne. Szulc pasikalbėjimai su to rajono politikais sudarė išpūdį, kad JAV paprastai neorientuoja kas ten darosi. Nežinodamas ką daryti Carterio administracija pasekė strauso pavyzdžiu ir įkišo galvą į smėlį.

Pagal N.Y. Times kolumnistą Willain Safire, pirmosios žinios apie sovietų žvalgybos bazę Kuboje, JAV senatą pasiekė šių metų pavasarį. Jų šaltinis buvo žvalgybos pareigūnai, pasipiktinę jų veiklos suvaržymu tame rajone (News week pranešimu CIA turėjo mažiau kaip keturis pareigūnus, kurių pareiga buvo pilną laiką stebėti tos salos vystymąsi. Atejęs valdžion Carteris su laikė salos stebėjimą iš žvalgybos lėkutuų.)

Sūneramintas tais gandrais Floridos sen. Stone (dem.) kreipėsi į Valstybės Sekretorių Vance. Tas jam liepos 27 d. atsakė: 'Prezidentas Carteris iškėlė sovietų buvimo Kuboje klausimą susitikęs su prezidentu Brežnevu Vienoje. Jis jį išpėjo, kad sovietų pajėgų padidinimas blogai paveiks i santykius'. Ką Brežnevas atsakė nežinia, bet Carteris su juo pasibučiavo! Vance taip pat pastebėjo, kad sovietų pajėgų padidinimas tada (liepos 27 d.) nebuvo pastebėtas. Dabar administracijos gynėjai aiškina, kad sovietų buvimas Kuboje yra jau nuo 1960 metų kas, aišku, padeda sovietams vaidinti esant labai nustebusius dėl dabartinių kaltinimų.

Carteris, žinoma, dar galėtų bandyti išnaudoti susidariusią būklę savo naudai. Jis, pavyzdžiui - aiškina Safire - galės griežtai per televiziją pareikalauti tos brigados pasi-

traukimo. Brežnevas gali su-tikti ir tą 3,000 brigadą pakeisti 2,000 'patarėjų' ar 'instruktoriai', kuriuos jie iš tikro ten laiko nuo 1960 metų. Carterio prestižas, aišku, pakiltų ir jis ko gero dar laimėtų rinkimus. O Sovietų Sąjunga, vis dar pagal Safire, toliau turėtų daugiausiai jų interesams tinkantį JAV prezidentą. Išėitų, kad viskas buvo tik sovietų samokslas!

Gal čia jau per daug fantazijos, nors iš kitos pusės Carterio šansai perrinkimui dabar jau taip nustumuko, kad senatorius Ted Kennedy davė suprasti, jog esąs pasiryžęs išgelbėti kraštą, t.y. kandidatuoti i prezidentus demokratų puseje. Jo paskutinis žodis šioje aiškiai iš anksto suplanuotoje kampanijoje buvo toks, kad jo oficialus kandidatūros paskelbimas priklausu nuo sekančių kelių mėnesių, kurie turėtų parodyti, ar Carteris pajėgia susitvarkyti su ūkinėm problemom. Zinoma, per kelius mėnesius tebuklų nepadarysi.

Kennedy nė žodžiu nepaminėjo Kubos bylos. Iš tikro toji pavardė yra su ja labai susijusi. Jo brolis John, JAV prezidentas, pritarė nelaimingai emigrantų invazijai į Kubą, o kai jį pasirodė per menka - jis nesutiko jos parenti JAV kariuomenės jėgomis. Nuo tada prasidėjo sovietų skverbimasis i Kubą. 1962 metais, kada JAV dar turėjo milžinišką atominių ginklų persvarą, J. Kennedy nepabūgo pasižiūrėti 'akis i akį' Chrusčioviui ir pareikalauti sovietų raketų atitraukimo. Chrusčiovas nusileido - jis neturėjo kitos galimybės, bet tada Kennedy administracija - ieškodama kaip išgelbėti Chrusčiovo prestižą - nereikalvau visų 'patarėjų' atsiėmimo. Rezultate, kaip matome, kai tik JAV prestižas krito ir amerikiečiai pradėjo nebeprisitikėti savo jėgomis, Brežnevas vėl bando. Pirmiausiai jis pasiuntė savo lėktuvus M-23, kurie gali būti pritaikinti ir atominėms bomboms nusikraidinti i JAV; vėliau porą puolamųjų povandeninių laivų, kurie galėtų užminuoti JAV uostus; statė didelę elektroninio sekimo bazę, kuriai apsaugoti - o kartu ir Castro saugumui - jau turi visą brigadą. Ar kitas Kennedy dabar

## ■ Iš kitos pusės

Turėjau nujautimą, kad V. Rastenis dar ilgai Akiračiuose įrodinės rinkimų pranašumą prieš kitus valdžios sudarymo būdu. Tai jau jo paprotis viską išsiaiškinti iki pagrindų. Ir iš tikro jis apie tai kalba rugsėjo mėn. Nr. Šį kartą jis paberia įdomių prisiminimų. Taip kun. V. Mironas jam sakęs, kad dalis tautininkų elito po gruodžio 17 d. perversmo maniusi, kad be rinkimų valdžioj ilgai sėdėt negerai. Jų nuomone pakilęs po perversmo partijos populiarumas leistų praversti pakankamai savo atstovų, įgalinčių parlamentinėse kombinacijose turėti žymų, gal net lemiamą svorį. "Bet, -- sako Rastenis, -- ar tai dėl Voldemaro nepalankumo, ar ir dėl Smetonos delsimo ... — iš to sumanymo nieko neišėjo."

Vėliau 1944 m. pradžioje Rastenis patekęs į intymų posėdį, kur tas pats dekanas Mironas ir kiti tautininkai pritarė VLIKO vasario 16 d. deklaracijos projektui, išsivadavus laikinai laikytis 1938 m. konstitucijos, tačiau tuojau pakeičiant prezidento ir seimo rinkimų įstatymus, derinant juos prie normalių demokratiū rinkimų dėsnių.

Jei tai būtų tik prisiminimai ar net atgaila už buvusią talka nerinktom institucijom, autoriui galima būtų tik paploti. Deja, Rastenis taip ilgai stengiasi įrodyti tik Bendruomenės pranašumą už ALTą, nors dar niekas nesiginčijo, kad krašto ar net organizacijos valdžią geriausia būtų išrinkti. Dar tačiau negirdėjau, kad rinkimais būtų gaminami rašytojai, žurnalistai, menininkai ir kitokie specialistai. Taip pat ir idėjos. O mūsų atveju, kaip pats Rastenis pripažįsta, reikalas sukasi ne kaip rinkti narių mokesčius ir ruošti jiems pramogas, bet apie 'politinę reprezentaciją'. Kas geriau gali reprezentuoti lietuvybę Amerikoje kaip laikraščių redaktoriai, kurie ja sielojasi ne ilgais švenčių savaitgaliais, bet dirba jai, kaip šiame krašte sakoma, 'pilną laiką'. Todėl, man rodos, kad Rastenis be reikalo prikiša Grigaičiui, Vaidylai ir šimučiu, kad jie negavo jokio įgaliojimo iš tiesioginių ar kitokių rinkimų. Iš tikro jie ar jų įpėdiniai reprezentuoja tūkstančius savo skaitytojų. Pagaliau tame pačiame Akiračių Nr. yra pasikalbėjimas su ukrainiečių reprezentantu Washingtone. Kas jį išrinko? O gi jo veikla remiasi tik keturių susivienijimų, kurie kaip ir mūsų panašios institucijos verčiasi draudimu, ir kitų organizacijų sutarimu. Ar ta santvarka nėra ALTos kopija? **vm**

### FLORIDA

#### TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Atlanto Pakraščio šaulių kuopa Aušra rugsėjo 8 d. K. Kodaičių sodyboje suruošė tautos šventės minėjimą. Kuopos pirm. M. Vitkus atidarė minėjimą, o dr. K. Pautienis skaitė paskaitą apie Vytauto Didžiojo veiklą. Po minėjimo vyko šaulių kuopos susirinkimas ir vaisės, kurias paruošė šaulės moterys.

Dr. K. Pautienis rugsėjo pradžioje buvo nuvykęs į Naujosios Anglijos šaulių rinktinės kultūrinį savait-

galį, Maine valstybėje, kur skaitė paskaitas mediciniškais klausimais. Į Naujos Anglijos šaulių rinktinės stovyklą buvo nuvykę su vėliava iš St. Petersburg Kalantos šaulių kuopos atstovai: Mateika, Bablys ir Grabauskas.

Lapkričio 17 d. 1 val. Atlanto Pakraščio šaulių kuopa Aušra ruošia Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimą, Swedes House 5550 N. Federal Hwy., Ft. Lauderdale, tarp Atlantic Blvd. ir Commercial Blvd. Paskaitą skaitys dailininkas Juodis, Kalantos šaulių kuopos pirmininkas. Norintieji dalyvauti užsiskoko vietas iš anksto, nes bus paruošti pietūs. Informuotis telef. 946-4389 ir 782-0395. **(kp)**

galėtų atitaisyti tai, ką jo brolis pražiopsojo?

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**  
**MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ**

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

**DIRVA**P. O. BOX 03206  
CLEVELAND, OHIO 44103  
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS  
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

## KUO IŠEIVIJOS JAUNUOLIS GALI BŪTI LIETUVAI NAUDINGAS

Vlodo Venckaus vardo vienkartinės premijos organizatoriai yra gavę laiškų su užklausa apie konkurso gaires. Primename, kad Vlodo Venckaus vienkartinę premiją sudaro šešios piniginės premijos skirtos lietuviams jaunuoliams už geriausius rašinius atsakant į klausimą "Kuo išeivijos jaunuolis gali būti Lietuvai naudingas".

Šiuos premijos organizatoriai, atsakydami į klausimus, praneša:

A. Jaunuolis gali svarstyti klausimą iš kokio jis nori taško: vidinis apsisprendimas, profesinis darbas, kultūrinė plotmė, politinė veikla, šeimos gyvenimas, mokslas, ir t.t. Klausimą galima aptarti praktiškai ar teoriniai ir t.t. Kiekvienas gali pasirinkti tokį temos svarstymo būdą, kokį tik jis nori — yra visiškai laisvė pasirinkime.

B. Į klausimą: "ar jūs premijuotumėte rašinį kuriame būtų pasisakoma už ryšius su Lietuva" atsakymas yra: "visos politinės programos, jei jos siekia laisvės Lietuvai ir aptaria išeivijos naudą. Lietuvai, turės vienodas galimybes laimėti premijas, jei rašinys pasirodys esąs tokio lygio, jog bus vertas premijos".

C. Organizatoriai pabrėžia, jog jiems yra svarbu ne rašinyje išdėstoma programa, o sekantieji faktoriai:

- norima, kad kuo didesnis skaičius lietuvių jaunuolių atkreiptų dėmesį į išeivijos naudingumą Lietuvai užduotį;
- kuo daugiau bus individualių ir gal skirtingų pasisakymų, tuo geriau;
- norima susidaryti galimai pilnesnį dabartinio jaunimo galvosenos vaizdą ir su juo supažindinti visuomenę;
- norima atkreipti specialų dėmesį į išeivijos jaunimo heterogeniškumą; premijos

skiriamos įvairiems kontinentams tam, kad susipažinti su įvairių kontinentų jaunimo galvojimo būdu.

D. Siekdami gauti kuo didesnį rašinių skaičių, organizatoriai kreipiasi į visus asmenis kurie dirba su jaunimu, kad paragintų jaunuolius nuo 16 iki 35 metų amžiaus aktyviai dalyvauti konkurse su rašiniais.

Primename, kad rašinius reikia siųsti skubiai, sekančiu adresu:

Dirva  
Vlodo Venckaus vardo premija  
P. O. Box 03206  
Cleveland, Ohio 44103  
USA.

Kongurso sąlygos buvo paskelbtos lietuvių spaudoje (Dirvoje š. m. birželio 21) ir išdalintos visų kraštų atstovams Jaunimo Kongreso metu.

Organizatoriai: Aleksandra Vaisiūnienė ir Jūratė Statkutė de Rosales, Caracas, Venezuela.

## JEI UKRAINA BŪTŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

visi pultųsi jai padėti. Jis pasmerkė Holocaust kūrėjus kaip nevertus net rimtų diskusijų. Tai pikta siaurapročių propaganda. Kai penkiasdešimt milijonų ukrainiečių tauta prisikels laisvam gyvenimui, holokostiška propaganda nutils. O dabar bejėgi kalinį, kiekvienas spardo.

Giliai susitelkęs Morozas toliau kalbėjo, kad Muencheno taikos paktai iš Londono jau atvežti į Washingtoną, bet taika ir tylą, kurioje tariamai šiandien pasaulis gyvena, tėra tik Lichtenšteino kunigaikštystės dydžio, kad toji vakariečių baimingai išivaizduojama taika tėra tik muziejinė ty-la. Ateina 1980 metai, ateina dešimtmetis neramumų ir tautinių revoliucijų. Keturi penktadaliai pasaulio nori laisvės. Bus Vietnamai, Korėjos, tokia yra istorijos realybė, sakė Morozas. At-



Pasaulio lietuvių gydytojų suvažiavime, Toronte, Kanadoje, rugsėjo 1-2 dienomis, dalyviai klausosi paskaitų. Iš kairės I-moje eilėje: R. Degėšienė, žurnalo Medicinos redaktorius dr. D. Degėsys, prof. dr. R. Kondratas ir dr. V. Šaulys. Už jų atpažįstami: dr. G. Balukas, dr. V. Avizonis, p. Skrinšienė, dr. H. Brazaitis, dr. J. Skrinška ir kiti. Dr. J. Kriauciūno nuotr.

## PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

*Dr. Juozas Kriauciūnas*

Kas antri metai lietuvių gydytojai, pasklidę visame pasaulyje ir susibūrę į Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą, suvažiuoja pabendrauti, aptarti savo reikalų ir taip pat pasisemti mokslinių žinių. Rugsėjo mėn. 1-2 dienomis, Kanados Toronte, įvyko toks suvažiavimas. Deja, dėl didelių nuotolių ir nepastovios valiutos, suvažiavime dalyvavo tik JAV ir Kanadoje gyvenantys lietuvių gydytojai. Iš Lietuvos niekas gydytojo tokiems reikalams neišleisčia.

Sąjungos dabartinės valdybos pirmininkas dr. A. Pacevičius ir sekretorius-iždininkas dr. A. Barkauskas vadovavo visam suvažiavimui. Jie padarė ir valdybos darbų pranešimus, kuriuos susirinkimas priėmė. Gydytojai išrinko ir naują sąjungos valdybą, kuri susideda iš: dr. Domo Giedraičio - pirmininko, dr. Alicijos Ruibienės - vicepirmininkės ir dr. Jono Daugirdo - išdininko. Visi chicagiečiai ir išrinkti dviems metams. Visa tai įvyko suvažiavimo pradžioje, rugsėjo 1 d. rytą, Royal York viešbutyje, Toronte.

Ta pat dieną po pietų įvyko viešas suvažiavimo atidarymas, kurį pradėjo dr. M. Uleckienė, Kanados Lietuvių Medicinos draugijos pirmininkė. Invokaciją sukalbėjo Lietuvos Kankinių parapijos klebonas kun. P. Ažubalis. Gydytojus žodžiu sveikino: Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Zmuidzinas, Kanados LB valdybos pirm. p. Simanavičius, Vliko

remti priešą reikia totalinio tikėjimo žmogaus teisių ir laisvių idėjoms ir šimtaprocentinio ryžto tą kovą laimėti.

J. Carroll universiteto auditorijos svečiai buvo giliai paveikti ukrainiečių disidentų atvirumu ir nuoširdumu. Šį rudenį Morozas dėstys istorijos kursą Harvardo universitete. Mes džiaugiamės drauge su ukrainiečiais, kad jų tautos daug kentėjęs sūnus pasiekė laisvą pasaulį ir ryžtingai skelbia sovietiškojo ruscizmo pavojų, jo paties žodžiais, nuo Elbės krantų grasanti visai žmonijai.

pirm. dr. K. Bobelis, Tautos Fondo pirm. J. Giedraitis ir LB centro vald. atstovas. O raštu ir telegramomis sveikino: Lietuvos konsulė Chicago je J. Daužvardienė, Lietuvos atstovas Washingtone dr. S. Bačkis, Lietuvos konsulas New Yorke A. Simutis ir kiti. Visi sveikintojai linkėjo gydytojams sėkmės, bet taip pat ir toliau remti savo darbais, vadovavimu ir finansiniai visus lietuviškus reikalus ir dirbti dėl Lietuvos laisvės.

Prof. dr. Ramūnas Kondratas - jaunas, bet jau pasižymėjęs darbas šiame krašte ir visomis progomis kelias lietuviškus reikalus, dabar einas aukštas pareigas Technologijos ir Istorijos Nacionaliniame Muziejuje, Washingtone - skaitė labai įdomią skaitą. Profesorius suglavai papasakojo Vilniaus universiteto įkūrimą, svarbesnius veiklos laikotarpus ir išvardino svarbesnius universiteto vadovus. Siek tiek plačiau apibūdino Medicinos skyriaus įsteigimą, augi-

ma, taikymą gyvenime, bujojimą ir, galų gale, uždarymą, kurį atliko caro valdžia. Tuo buvo nušviesta universiteto svarba Lietuvai ir visai rytų Europai.

Tos dienos vakare suvažiavo dalyviai ir svečiai susitiko pabendrauti. Prieš vakarienę dar išklaušė solisto R. Strimaičio, akompanuojamo muz. S. Gailevičiaus, koncerto, kuris visiems labai patiko. Pabendravimas tęsėsi ligi velumos.

Antrąją suvažiavimo dieną suvažiavusieji pradėjo pamaldomis lietuvių Prisikėlimo parapijos bažnyčioje, kur kun. klebonas A. Simanavičius laikė Mišias ir pasakė pritaikintą pamokslą, skatindamas gydytojus puoselėti ir skelbti moralės principus ir lengvinti žmonių kančias. Pamaldoms pasibaigus, gydytojai padėjo vainiką prie šventovėje esančio paminklinio kryžiaus už nukankintus, žuvusius ir mirusius.

(Nukelta į 4 psl.)

## IX AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

1979 m. spalio 13 ir 14 dienomis, Hollenden House, Cleveland, Ohio

### DARBOTVARKĖ

Spalio 13 d., šeštadienį:

8:00-10:00 val. ryto — Registracija.

10:00 val. ryto — Kongreso atidarymas. Darbo prezidiumo kvietimas. Invokacija. Himnai. Mirusių Tarybos narių pagerbimas. Sveikinimai. Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko pranešimas. Paskaita "Helsinkis — Belgradas — Madridas". Diskusijos pranešimo paskaitos ribose.

12:30-2:00 val. p. p. — Priešpiečiai.

2:00 val. p. p. — Popietinė sesija. Paskaita "Lietuvos laisvės viltys šių laikų tarptautinėje raidoje". Paskaita "Jaunesnioji karta Lietuvos laisvinimo darbe". Diskusijos — paklausimai paskaitų ribose.

4:30 val. p. p. — Sesija užbaigiama.

7:00 val. vak. — Kokteiliai.

8:00 val. vak. — Iškilminga Kongreso vakarienė.

Spalio 14 d., sekmadienį:

9:00-11:30 val. ryto — Kongreso komisijų posėdžiai.

12:00 val. — Iškilmingos Kongreso Mišios katedroje.

2:30 val. p. p. Baigiamasis Kongreso posėdis. Paskaita "Žvilgsnis į okupuotą Lietuvą". Diskusijos — paklausimai paskaitos ribose.

3:30 val. p. — Komisijų pranešimai: Mandatų, rezoliucijų. Kongreso užbaigimas.

## Pasaulio Lietuvių Gydytojų suvažiavimas...

(Atkelta iš 3 psl.)  
 susirinkusieji sugiedojo 'Marija, Marija'. Sekė priešpiečiai Lietuvių Namuose ir taip pat namų apžiūrėjimas. Namai gerai tvarkomi ir jais galima didžiūti.

Popietė buvo skirta mokslinei programai ir vyko viešbutyje. Lietuviai gydytojai mokslininkai savo trumpuose pranešimuose, kurių kiekvienas tęsėsi nuo 25 ligi 30 min., labai suglaustai davė naujausias žinias bei gydymo būdus iš savo specialybių. Suminėsiu paskaitininkus ir jų temas: dr. V. Pavilaniš - Gripo misterijos ir anachronizmai, dr. A. Balsys - Staigi plaučių edema ir jos gydymas, dr. T. Kisielius - Nauji vėžio gydymo metodai, dr. J. Daugirdas - Inkstų ligos ir biopsijos, dr. R. Nemickas - Modernus angina pectoris gydymas, kurin įėjo ir dabar jau dažna širdies operacija 'by pass'-peršokimas, Lietuvoje pavadinta nuosruva ir dr. M. Uleckienė - Kontaktiniai lėšiai. Pranešimai buvo labai aukšto lygio, bet suprantamai, net ir ne medikui, pristatyti, kuo pasidžiaugė ir ne medikai paskaitų klausė. Pranešėjai atsakinėjo ir į klausimus.

Po mokslinės dalies vėl testas, vakar pradėtas darbo posėdis. Jame pranešimus padarė revizijos komisijos pirm. dr. V. Majauskas ir taip pat išrinktos įvairios sąjungos komisijos ir pareigūnai. Jų sąrašai pasirodys Medicinoje.

Dr. D. Degesys, susirinkimui prašant, sutiko tęsti sunkias Medicinos redaktoriaus pareigas. Jis prašė visų gydytojų siūsti Medicinai straipsnių, veiklos aprašymų ir nuot-

raukų, kad būtų galima parodyti gydytojų veikla ir tai liktų istorijai.

Rengiamos išleisti Lietuvos Medicinos Istorijos reikalas, mirus veikalo redaktoriui prof. Puzinui, atsidūrė prie neviltingos ribos. Tačiau pavyko priprašyti prof. dr. R. Kondratą pasiimti to veikalo redagavimą. Naujasis redaktorius rengiasi kitaip tvarkyti veikalą ir prašė gydytojų pagalbos, ypač pažengusių amžiumi, nes tieji iškeliaudami amžinybėn nusiėna ir daug vertingos istorinės medžiagos. Dar yr nemaža spragų toje rengiamoje istorijoje ir jas reikia užpildyti Gydytojų sąjunga igaliojo dr. V. Saulį ir toliau eiti koordinatoriaus-administratoriaus pareigas istoriją ruošiant.

Suvažiavimas priėmė Rezoliucijų komis. pirm. dr. K. Ambrozaičio komisijoje aptartus nutarimus. Jis ir pasiūlė juos vadinti suvažiavimo nutarimais, ne rezoliucijomis. Nutarimai dar nebuvo pilnai suredaguoti, tik patiekti metmenys, išreiškiantį tų nutarimų pagrindą. Kelių svarbesnių nutarimų pagarinimus čia ir suminėsiu:

1. Kreiptis į Amnesty International, JAV Human Rights organizaciją, JAV Security tarybą, Pasaulio Sveikatos organizaciją ir radijo stotis, transliuojančias į už geležinės uždangos esančius kraštus ir Lietuvą, pasmerkti persekiojimus asmenų, kitaip galvojančių ir siekiančių, negu komunistinės valdžios nurodyta, išprievartaujant jų pagrindines žmogaus teises;

2. Kreiptis į Pasaulio Psichiatrų sąjungą, kad ta pasmerktų priverstiną 'gydymą'

psichiatrinėse liginėse disidentų ir taip su jais susidorojimą Rusijos valdose;

3. Sveikinti Lietuvos gydytojus, skatinti juos kelti moralės principus, kovoti prieš tautą naikinantį alkoholizmą ir įtaigoti lietuviškas šeimas būti gausnėmis prieaugliu, nes gresia tautos išnykimas.

Visi suvažiavimo nutarimai pasirodys spaudoje.

Suvažiavimas buvo gausus ir darbingas. Palinkėta naujai sąjungos valdybai parodyti dar daugiau iniciatyvos ir gydytojų veiklą daugiau suaktyvinti, tiek žmonių gerovės kėlime, tiek kovoje už Lietuvos laisvę. Galime pasidžiaugti, kad dalyvavo ir keliolika jaunų amžiumi gydytojų ir jų puičia lietuvių kalbos vartoseną. Nutarta vėl susitikti už dviejų metų, bet turbūt jau Amerikoje, nes valdyba yra iš to krašto.

### REGISTERED NURSES URGENTLY NEEDED

BECAUSE of U.S. medicare ruling, Wayne County Hospital in Iowa must hire at least 4 Registered Nurses. Located in Corydon, South Central Iowa, with progressive school systems & churches, recreation, less than 20 miles to Lake Rathbun, local golf, swimming & tennis. 30 bed hospital with 4 doctors, offering primary care, emergency care, obstetrical service, 2 bed ICU-CCU, regular surgery schedule.

### ALSO NEEDED REGISTERED LABORATORY TECHNOLOGISTS

ASCP WITH KNOWLEDGE OF X-RAY

ambulance service with 2 up-to-date ambulances and 8 EMT's available. Also state-wide helicopter service for patients to Des Moines & Iowa City. Wages to meet or exceed state average levels. Will consider payment of portion of expenses for interviews.

Apply call or send resume with photo encouraged to: ADMINISTRATOR hours 10 am to 3 pm

**WAYNE COUNTY HOSPITAL**  
 417 S. E. ST.  
 Corydon, Iowa 50060  
 515-872-2260 collect (37-46)

**WANTED SHEET METAL JOURNEYMAN**  
 Must be able to layout, read blue prints, and burn.  
**MACHINIST GRADE 1**  
 Must be familiar with machine shop functions and procedures, die repair and/or die building experience necessary. Full fringe benefits including. Only experienced need apply. Contact JIM LAWRENCE, 313-386-1880, ext. 217 between 8:30-4 pm. (37-40)

**WANTED MILLWRIGHT**  
 Permanent opening for journeyman millwright. Good working conditions and full package of fringe benefits. APPLY: **JAMESTOWN CHINA CO.**  
 261 Church St.  
 Mt. Clemens, Mich. 48043 (37-40)

**FOUNDRY MOLDERS**  
 We are growing gray iron foundry with openings for experienced jolt-squeeze molders, capable of producing high volume quality sand molds. We offer excellent compensation with incentive and fringe benefits. Qualified applicants should apply at:  
**THE TRI-STATE FOUNDRY CO.**  
 4785 Morse St.  
 Cincinnati, Ohio 45226  
 513-321-3628  
 Equal Opportunity Employer (37-40)

**PRESSMAN, MULTICOLOR**  
 Atex, USA, Inc. Asheville, N. C. 28802. Opening for experienced pressman/woman, 1st shift. Excel sal & fringe benefits. Relocation funds avail. Call collect weekdays Mr. MELICK, 704-274-7920 (30-36)

**WAREHOUSE MAN**  
 Some experience in general warehouse work. Packing, shipping, receiving, making out bills of lading etc. 40 hour week 8:30 to 5:00 p.m. Some overtime. Please apply at:  
**AMICO INC.**  
 3633 I ST.  
 PHILADELPHIA, PA. 19134  
 744-9500 (35-37)

## RŪPINASI LITUANISTINIŲ ŠVIETIMU

ANTANAS JUODVALKIS

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba, vadovaujama Kazio Laukaičio, š. m. rugpiučio 24 d. Jaunimo Centro kavinėje, suruošė vakaronę, lituanistinio švietimo reikalams aptarti. Susirinko apgailėtinais mažais (30) žmonių ir parodė kiek mums rūpi lituanistinis švietimas.

Vakaronę pravedė apyg. pirm. K. Laukaitis. Pranešimus padarė direktorius Juozas Masilionis ir Lemonto mokyklos mokytojos: Laima Braun ir Agnė Katiliškytė.

Direktorius J. Masilionis pastebėjo, kad jo žodis sakomas sienoms, nes nemažai žmonių, kuriems skiriamas. Jis priminė, kad lit. mokykla yra idealistinė ir nėra priemonių priversti ją lankyti. Viskas priklauso nuo geros valios — tėvų ir mokinių. Trūksta idealizmo ir meilės lietuvių kalbai, nors turime geras sąlygas. Mokiniai tą žino ir stengiasi išnaudoti, nes bausmes skirti vengiamai. Nubaustus vaikus tėvai dažnai pateisina, o kartais net atsimena iš mokyklos. Reikia geresnio kooperavimo tarp tėvų, mokytojų ir apylinkių valdybų. Materialinis reikalas taip pat nėra paskutinėje vietoje. Reikia visuomenės didesnės paramos ir apyl. ar apyg. valdybų talpos. Negalima mokyklų išlaikymo našta palikti tik tėvų komitetams. Paramą reiktų dalinti visoms mokykloms.

Laima Braun, nemokančių lietuviškai kalbėti klases vedėja Lemonto lit. mokykloje, pasidalino savo patirtimi su tais mokiniams. Yra dvi grupės — jaun. ir vyr. amžiumi mokinių. Trūksta tos rūšies vadovėlių, kurių nebuvimas apsunkindavo mokytojo darbą. Džiaugėsi pedagogo A. Rinkūno paruoštu ir jau mokyklas pasiekusiu vadovėliu ir pratimais. Palengvės mokytojų darbas, nes tokių mokinių kiekvienais metais vis didės.

Negali mokykla per 30 šeštadienių išmokyti vaikus lietuviškai kalbėti, reikia ir tėvų pagalbos. Turėtų tėvai su savo vaikais namie tik lietuviškai kalbėti. Vaikų, nemokančių lietuviškai kalbėti, yra iš mišrių šeimų, bet taip pat ir iš grynų lietuviškų šeimų, kurie namuose tarp savęs ir su vaikais kalba angliškai.

Paskutinė kalbėjo mokytoja Agnė Katiliškytė, žinomų rašytojų-poetų šeimos atžala. Ji stebėjosi, kad yra vaikų nemokančių lietuviškai, nes jai augant, negirdėjusi kitokios kalbos, o tik lietuvių. Nuėjusi į mokyklą jau mokėjusi lietuviškai skaityti. Tuo metu šeimos

dar nebuvo TV, tai vaikai dažnai pagriebdavo knygą, o tėvų paraginti, paskaitydavo ir lietuviškus leidinius. Mokykla tik padeda tėvams išmokyti vaikus lietuviškai skaityti, rašyti ir kalbėti, o tėvai turi padėti vaikams užduotus darbus padaryti.

Mokyklos turi keisti programas ir prisitaikyti esamai padėčiai. Mokytojai turi žiūrėti, kad tėvai nebūtų užgauti, nes gali netekti vaikų į lit. mokyklą. Organizacijų vadovybės galėtų mokinius supažindinti su organizacijų tikslais ir įtraukti į liet. veiklą.

Šių laikų vaikai nenori klausyti ne tik mokytojų, bet ir savo tėvų. Tėvai per lengvai nusileidžia savo vaikams ir taip lit. mokyklose mokinių skaičius mažėja.

Švietimo Tarybos pirm. Br. Juodelis, dėkojo apyg. valdybai už šios vakaronės surengimą ir apgailėstavo, kad per mažas dalyvių skaičius domisi lit. švietimu. Mokinių mažėjimas nėra didelis, nes sumažėjo tik 3%. Prasidėjo didesnis susidomėjimas lituanistiniu švietimu suaugusių žmonių tarpe ir jau veikia keli kursai. Tokie kursai veikia Chicago priemiesčiuose ir Pensylvanijoje: Stokija mokytojų, o jų pasiruošimas kartais yra nepakankamas.

Po šių pranešimų į diskusijas įsijungė ir negausūs šios vakaronės dalyviai. Diskusijose dalyvavo: Rugelis, Regis, Adickas, Ivanuskas, Naudžius, Tamulis, Valentinaite Pleškis, Kavaliūnas ir kt. Visi sielosi lit. švietimu ir reiškė savo nuomones, kaip sukelti vaikų susidomėjimą lietuvių kalba, istorija, tautosaka ir kitais mokslais. Bendra nuomonė buvo, kad lit. mokyklas reikia visiems remti, o ne palikti tik tėvams, lietuvių kalbą visokiom priemonė popliarinti ir prašyti tėvus, kad jie savo vaikus leistų į lit. mokyklas ir namuose, kiek sąlygoms leidžia, kalbėtų lietuviškai. Raginti lietuvių klubus ir visas organizacijas, kad remtų lituanistines mokyklas, o jų nariai skatintų vaikus ir vaikčius mokytis lietuvių kalbos.

Magiško recepto niekas nesurado, bet reikia visiems kietai dirbti ir lietuvių kalbą išlaikyti augančio ir suaugusio jaunimo tarpe.

Ši graži apyg. valdybos iniciatyva neturėtų būti nutraukta, bet dažniau ruošti ir diskutuoti lit. švietimo ir lietuvių išlaikymo klausimais.

**TOOL ROOM FOREPERSON**  
 Responsible for maintenance of aluminum and zinc die cast and trim dies. 7 person operation. 3 shifts, liberal fringe benefits, salary negotiable. Send resume or call VIKING DIE CAST CORP., 7700 W. Michigan Ave., Kalamazoo, Mich. 49009. 1-616-375-0510. (34-37)

## "Amber Holidays"

### 1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

PAPILDOMA GRUPĖ SU NAUJŲJŲ METŲ IŠVAKARĖMIS VILNIUJE— IŠVYKSTA GRUODŽIO 26 ir grįžta SAUSIO 4, 1980.

Kaina tik \$821.00.

TAIP PAT DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

SPALIO 10 — \$829.00 (vienos savaitės)

GRUODŽIO 19 — \$1045.00 (dviejų savaitių)

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

### TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL. REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT # TA 0324.



# KŪRYBA IR MOKSLAS



## MAŽAS PRAGMATINĖS ISTORIJOS PAVYZDYS

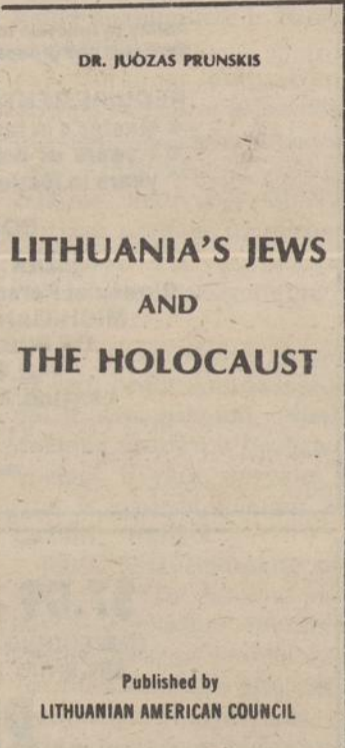
Dr. J. Jakštas

Yra istorijos mokslė srovė pragmatizmu vadinama. Pagal ją, vaizduojant kokią praeities gyvenimo vyksmą stengiamasi ne tik ją aprašyti, atkurti jo vaizdą, bet dar parodyti ji kokiam gyvenimiškui reikalui naudingoje šviesoje. Pragmatinis praeities vaizdavimas nėra pats sau tikslas, bet priemonė kokiam pašalininui reikalui ir jam palankus. Pragmatizmas lydi istorijos mokslą nuo pat jo pradžių. Jis neatskiriamas nuo jo ir šiais laikais Pragmatizmas ypačai pritaipęs prie vaizdavimo tų visuomenės buities reiškinių, kurių pasėkos jaučiamos ir šiandien.

Vienas didžiausias praeities (II-jo pas. karo) palikimas, juodžiausioji dėmė 20-jo amžiaus, pavadintas graikišku žodžiu Holokaustas. Kadangi II pas. karas buvo, gali sakyti, europinis, tai ir holokaustas palietė beveik visą Europą, ne išskiriant ir Lietuvos. Lietuvos holokaustui skirta minėti dr. J. Prunskio knygutė.

Vedamoji knygutė mintis nusakyta paskutinio (aštunto) strapsnelio antrašte 'neteisinga kaltinti visą tautą'. Tai minčiai pagrįsti einama į Lietuvos istoriją, siekiant net Vytauto laikus ir nuo jų tuojau pereinama prie naujausių - Lietuvos nepriklausomybės. Apie juos kalba autorius ne tiek nuo savęs, kiek ištraukomis iš žydų raštų - atsiliepimų apie Lietuvą ir ypačią apie 'žydų Jeruzalę' Vilnių. Plačiai panaudojamas, pakartotinai cituojamas pagrindinis dėmesio vertas straipsnis apie Lietuvą klasiškame naujame leidinyje Encyclopedia Judaica ir dar Encyclopedia of Zionism. Iš panaudotos gausios žydų literatūros numanu, kad

mūsų autorius ėmėsi rašyti šią mažą (48 stulpelių) brošiūrą plačiai apsiskaitęs. Ryšium su



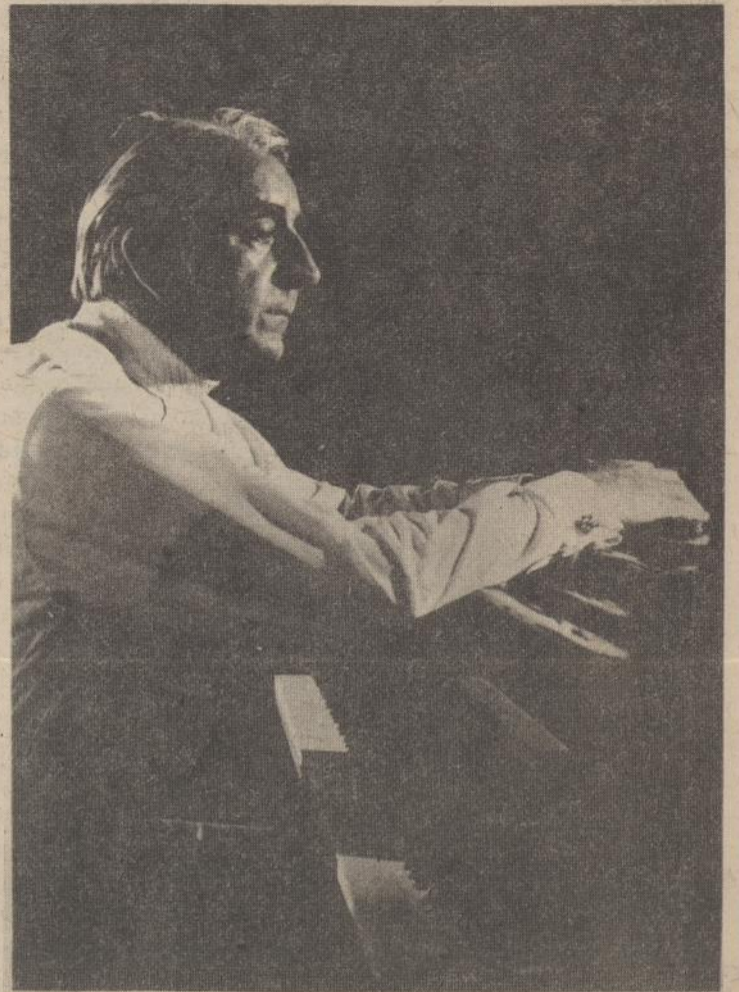
panaudota literatūra pakalbama ir apie žydų buitį nepriklausomoje Lietuvoje, ypačią apie jų kultūrinę autonomiją. Pridurmai teikiama visa galerija Lietuvos žydų intelektualų ir jų eilė pradedama studentu I. Kisinu (tiesa, 1938 metais išgijusiu istorijos mokslo diplomą, nors jos ir nestudijavo). Nebent mūsų autorius pagerbė ji už paruoštą smulkia A. Smetonos raštų bibliografiją.

Pats holokaustas Lietuvoje nėra nuosekliai pavaizduotas. Apsiribojama kai kuriomis palaidomis užuominomis, suverčiant žydų žudynių kaltę vien vokiečiams ir dar žydų policijai (Ordnungsdienst). Holokausto temos ribose netiko kal-

bėti apie dalykus, neturėjusius nieko bendro su juo. Pvz. ką bendro su holokaustu turėjo areštai ir trėmimas įkaitų į Stuthofą ir kai kurių jų mirtis, arba Martyno Kavolio studija apie Lietuvos militarinę aneksiją? Itin vertingi trys straipsniai: 'Išgelbėti žydai ne paisant mirties pavojaus', 'Didvyriškos pastangos' (apie Simaitę) ir 'Padėkos laiškai'. Du iš čia suminėtu skyrių talpina ALTO surinktus duomenis apie asmenis okupantų nužudytus dėl žydų gelbėjimo ir taip pat sąrašą žydus gelbėjusių, bet policijos (vokiškos) nesusektų. Zinoma, autorius tik mažą dalį tų asmenų tegalėjo pateikti. Tarp šių sąrašų įterpta ir S. Binkienės knyga 'Ir be ginklo kariai'. Aplamai šie du skyriai yra asmenų vardų ir jų pasišventeliškų darbų telkinys. Tai įtaigus ir jautrus skaitinys.

Skyriuje 'Padėkos laiškai' duodama keletas pačiam knygutės autoriui adresuotų laiškų, kur išgelbėtieji žydai su dideliu dėkingumu mini gelbėtojus lietuvius. Kai kurie laiškai itin jaudinantieji.

Paskutiniame skyrius 'Neteisinga kaltinti visą tautą' irgi duodama keletas žydų laiškų, kur nuimama nuo lietuvių tautos kolektyvinės kaltės atsakomybės kaltė dėl žydų žudynių. Prie to paminimi keli vokiečių teismo sprendimai, kur pakaltinti naciai Lietuvos žydų žudynėmis. Skyrius ir visa knygutė baigiama pianistės Pomerancaitės ir I. Mero pasisakymais apie savo gelbėtojus ir tragiškus pergyvenimus. Išpūdingas, gilių minčių rašytojo Mero laiškas įdėtas pačioje knygos užsklandoje. Jis sumini visą plejadą kelmieškių, gelbėjusių žydų vaikus toje 'sūdnoje' dienoje ir kartu atkalba tiesiog maldą už visus tuos europiečius 'raudonojo maro (brown plague) užgrobtus, kurie ištiesė pagalbos ir draugiškumo ranką'.



Komp. Bruno Markaitis, S. J., kurio kūrinų koncertas įvyks rugsėjo 23 d. 3 val. p. p. Los Angeles didžiajame Wilshire-Ebell teatre. Programą atliks solistai B. Dabšienė, J. Čekanauskienė, R. Dabšys ir pianistė A. Swearengin. Po koncerto meno salione bus priėmimas ir dail. Prano Gailiaus iš Paryžiaus grafikos ir Nijolės Grudžinskaitės-Kentienės skulptūros paroda.

Ne vienam skaitančiam šią kaip ir meditaciją labai savaimingo rašytojo, gali šauti į atmintį jo išpūdinga kalba pasakyta 1977 m. lapkričio 25 d. Trečiajame Mokslo ir Kūrybos simpoziume priimant skirtą literatūros premiją. Štai viena jo kalbos pastaraipa: 'Kelmės kapinėse, lankydamas savo mirtimi mirusį Dainauską, praeidavau pro keletą vienuodų kapų - juose gulėjo tie, kurie šaudė prie puškių'. Kas tie šaudė prie puškių - suprantama kiekvienam be paaiškinimų. Jų anomis siautulio dienomis atsirado ne tik Kelmėje, bet ir kitose Lietuvos vietose, kaip Triškiuose, Linkuvoje, Pabaiske, Pivonijos miške (prie Ukmergės), Vytauto prospekto garaže, Septintame forte ir kitur. Kodėl jie veikė, aiškina iš dalies gerbiamas autorius dr. J. Prunskis brošiūros

skyrelyje 'Sovietų okupacijos metu'. Čia duodamas ilgas sąrašas žydų tautybės pareigūnų, isodintų į įvairias įstaigas, ypačią ir saugumo ir policijos, pirmos bolševikų okupacijos metu. Daugelis lietuvių, pakliuvusių į saugumo reples, tapo žydų kankintojų aukomis. Autoriaus teikiama paliestųjų liudijimai net su žydiškų kankintojų pavardėmis rodo, iš kur kilo lietuviuose antižydiškas jausmas, pavertęs kai kuriuos jų klusniais okupantų įrankiais.

Sis trečias skyrelis būtų tikęs autoriui paaiškinti, net ir pateisinti ir tų kelmieškių šaudymus prie puškių, kaip ir kitų į juos panašių, vykdžiusių tuos pačius 'žygdarbius' įvairiose vietose. Tačiau pragmatinis bei apologetinis autoriaus pasirinktas tikslas neleido jam (Nukelta į 6 psl.)



Scena iš "Ponios Dulskienės moralė", kuri bus suvaidinta Philadelphijoje. Danutė Kudabaitė ir Dalija Jonikaitė.

VISŲ LAUKIAME ATŠILANKANT Į PIRMĄ RUDENINĮ PARĖNGIMĄ  
PHILADELPHIJOJE

HAMILTONO TEATRO GRUPĖS "AUKURAS"

pasirodyman š. m. spalio mėn. 6 d., 7 val. vak.

LIETUVIŲ NAMUOSE — 2715 E. ALLEGHENY AVE.

BUS SUVAIDINTA G. ZAPOLSKA (VERTĖ S. NEVERAVIČIUS) 3-JŲ

VEIKSMŲ SATYRINĖ DRAMA:

"PONIOS DULSKIENĖS MORALĖ".

VEIKALĄ REŽISUOJA ELENA DAUGUVIETYTE-KUDABIENĖ.

Po vaidinimo vaisės (užkandžiai ir gėrimai) ir šokiai. Šis vaidinimas turėjo didelį pasisekimą New Yorke ir kitose vietovėse.

Ta pačia proga prašome neužmiršti, kad spalio mėn. 20-21 d. ruošinama DAIL. Č. JANUŠO PARODA, taip pat Lietuvių Namuose.

Šiuos parengimus rengia A.L.T. S-gos Philadelphijos skyrius. Bilietus galima įsigyti pas valdybos narius, ar prie įėjimo.

Laukiame: A.L.T. S-GOS PHILADELPHIJOS SKYRIUS.

## VAIKŲ LAIKRAŠTĖLIS EGLUTĖ GERIAUSIA DOVANA VAIKAMS

Daug kas iš mūsų sielojasi ir rūpinasi mūsų jaunimo ir vaikučių lietuvišku išauklėjimu. Ne tik patys tėvai, bet ir tie lietuviai, kurie vaikų neturi, arba kurių vaikai jau suaugę, kiti visai subrendę. Tačiau lietuviškos išlaikymo klausimas mums visiems lygiai svarbus. Ne vienas siūlo įvairias priemones ir metodus, kad mūsų jaunimas neįtūtėtų. Bet, deja, ne visi supranta lietuviškos spaudos reikšmę šeimose, norint vaikučius išauginti susipratusiai lietuviams.

Vieną kartą užėjau į Montessori lietuvišką vaikų darželį, Marquette Parke. Ir kaip buvo miela girdėti ten 4-5 metų vaikučius čiauskant, lyg mažus paukštelius, gryna lietuvių kalba. Bet kaip gaila, kad tik nedidelis jų būrelis telanko tą lietuvišką vaikų darželį — pirmąją lituanistinę mokyklą. Daugelis jų amžiaus lietuviukų dėl įvairių sąlygų tos laimės neturi. Vieni dėl per didelio atstumo, kiti dėl gana aukšto mokesčio, tretieji dėl tėvelių abejingumo. Tad čia vaikučiams į pagal-

bą ateina vienintelis lietuviškas vaikų laikraštėlis Eglutė. Sunku būtų viską išskaičiuoti, kiek daug naudos vaikučių auklėjimui gali turėti Eglutė, jei tik tėveliai parodys kiek daugiau pastangų savo vaikučiams ją tinkamai pasinaudoti. Iš tikrųjų, negalima pamesti vaikui tą laikraštėlį ir pasakyti, skaityk! Reikia ir pačiam tėveliui ar mamytei, visa savo kantrybe ir meile apsišarvavus, paimti ant kelių savo vaikutį ir tada įduoti jį jo rankutes Eglutę. Dar neišmokusiam skaityti, tenka tėveliams perskaityti straipsnelį ar eilėraštuką ir paaiškinti taip, kad jis pasidarytų vaikučiui suprantamas ir įdomus. O tokios medžiagos Eglutėje begalės: ten rašoma ir apie gamtą, apie tėvynę Lietuvą, apie Dievulį. Ten yra ir pasakų, kurias taip mėgsta mūsų mažieji. Eglutėje bendradarbiauja rašytojai ir patys tėveliai bei mamytės. Redaguoja seselės iš Putnamo. Pliustruoja nemažas skaičius mūsų dailininkų ir dailininkių. Todėl Eglutėje mūsų lietuviškai šeimai yra nepamainomas laikraštėlis, tai jauno lietuviuko lietuviybės evangelija. Tenebūnie be jos nė vienos lietuviškos šeimos. Jeigu norime vaikučiams suteikti dovaną jų gimtadienio proga, tai nepamirškime, kad Eglutė yra daug vertingesnė, negu kokie blizgučiai ar menki žaisleliai, kurie greitai nusibosta ir metami į šalį. Eglutė yra pastovi vertinga ir patriotinė dovana, todėl tetos, seneliai, dėdės ir kūmos vietoj kareiviukų ar lėlyčių tegul užsako Eglutę, kuri tikrai padės jo giminaičiui vaikučiui išaugti ne tik geru lietuviu, bet ir geru žmogumi, vertingu visuomenės nariu.

Tegul tampa papročiu lietuviškose šeimose įvairiomis progomis dovanoti lietuvišką knygą, laikraštį, o

vaikučiams iki 12 metų amžiaus būtų geriausia dovana — vienintelis lietuviškas vaikų laikraštėlis Eglutė. Jo ir kaina nebrangi — tik 7 doleriai metams. (Eglutė, RFD Nr. 2, Putnam, Conn. 06260). Kas mėnesį ji lankys lietuvišką šeimą ir neš į namus šviesą ir džiaugsmą mūsų jaunimeliui. O laiko Eglutei paskaityti tikrai pakaks, jei vaikas nutrauks stebėjimą kokio menkaverčio filmo ar dūkimo su vaikais gatvėje. Žinoma, jei tėvelis ar mamytė irgi bus tiek malonūs ir supratingi, kad pagelbės savo vaikučiui pasinaudoti Eglute įvairiais būdais. Ir patys tėvai nustebės, kad tokio bendro Eglutės skaitymo rezultatai bus tikrai geri ir padės jų šeimos atžalynui išaugti nesvyruojančiais tikrais lietuviams, kokiais ir jų tėvai išaukino juos pačius. (apb)

**WANTED AT ONCE  
AUTOMATIC SCREW  
MACHINE  
OPERATOR AND SET UP MAN**  
Experience, on Brown & Sharp. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. New Mfg. facility, Sportsman's Paradise, close to mtn. resorts, fishing, hunting, skiing, boating and clean fresh air. Good starting salary and fringe benefits. Apply call or write to: JEFF TALLEY  
**NORTH AMERICAN CORP.**  
310 WEST 700 SOUTH  
PROVO, UTAH 84601  
801-375-8074 (36-39)

**DIE CASTING  
EXPERIENCED HELP WANTED  
DIE CASTERS  
MAINTENANCE PERSONS  
AND  
ENGINEERS**  
Salary open for qualified candidates. Complete benefit package. Apply call or write  
**NEBRASKA ALUMINUM  
CASTING INC.**  
P. O. BOX 2062  
HASTINGS, NEB. 68901  
402-462-5139 (39-40)

**DIE CASTING  
EXPERIENCED HELP WANTED  
DIE CASTERS  
MAINTENANCE PERSONS  
AND  
ENGINEERS**  
Salary open for qualified candidates. Complete benefit package. Apply call or write  
**NEBRASKA ALUMINUM  
CASTING INC.**  
P. O. BOX 2062  
HASTINGS, NEB. 68901  
402-462-5139 (39-40)

### Mažas...

(Atkelta iš 5 psl.)

traukti išvados iš duoto trečio skyrelio.

Aplamai, holokaustas buvo II pas. karo gėdingas reiškinys siekęs vokiečių okupuotus kraštus. Kaip labai prasikišantis istorinis reiškinys jis turėtų būti gvildinamas pirmiausia siekiant jo pradų tolimoje praeityje. Ir šiuo atveju reikėtų atsižvelgti į dar didesnę reiškinį, lydėjusį visą Europos istoriją, būtent, į antisemitizmą. Jis neišskiriamas ir iš Lietuvos istorijos. Gilus istorijos, ypačiai vokiečių, tyrinėjimas parodytų, kad holokausto pradmenys glūdėjo europiniame antizemitizme. Tokiam plataus masto tyrinėjimui dar neatėjo laikas. Kai jis kada nors ateis, tada ir Lietuvos holokaustas galės būti genetiškai, tariant, istoriškai ryškinamas, o ne pragmatiškai, kaip dabar

### STIPENDIJOS STUDENTAMS

Delaware Universitetas turi 1980-81 metams stipendijų studentams siekiantiems magistro arba daktaro laipsnio jūros moksluose, t. y. jūros biologijoje, geologijoje, inžinerijoje, fizinėje ir cheminėje okeanografijoje, ir jūros teisės bei ekonomijos srityse. Be pagrindinių tyrinėjimų Amerikos Atlanto pakrastyje, Delaware Universitetas taip pat vykdo tyrinėjimus Arabijos, Venesuelos ir Costa Ricos įlankose. Norintiems daugiau informacijos prašome kreiptis į prof. Vytautą Kleimą sekančiu adresu: College of Marine Studies, University of Delaware, Newark, De. 19711.

### PRAŠAU PRISIŪSTI KRYŽELIU PAŽYMĖTAS KNYGAS. Sąskaitą apmokėsiu laike 30 dienų

- Encyclopedia Lituanica — 6 tomai ..... \$120.00
- Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai ..... \$300.00
- Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai ..... \$25.00
- Lietuvos žemėlapis — 21 x 32 col. spalvotas \$1.50
- Rubajatai — S. Santvaras ..... \$7.50
- Iš mano atsiminimų — Petras Klimas .... \$12.00
- Pasakyta parašyta, II t. — A. Smetona .... \$10.00
- Atspindžiai ūkanose — V. Alantas ..... \$6.00
- Palikimas — Faustas Kirša ..... \$4.00

(vardas, pavardė)

(adresas)

Šią atkarpą iškirpkite ir atsiųskite šiuo adresu:

**LITHUANIAN ENCYCLOPEDIA PRESS, INC.**  
395 W. Broadway, P. O. Box 95  
So. Boston, Mass. 02127

Telefonai: (1-617) 268-7730 — vakare: (1-617) 282-2759

### THE STATE OF MICHIGAN NEEDS YOU!!!

## NURSE CONSULTANT

Positions available in:  
• Family Planning  
• Crippled Children's Services and Pediatrics (EPSDT)

**\$20,003<sup>04</sup> TO \$24,951<sup>60</sup>**

Positions provide nursing leadership to state-wide programs in each specialty area. Consultants work with an interdisciplinary program staff and as part of an MCH nursing team.

Ability to function independently with multiple agencies and groups is essential.

#### REQUIREMENTS:

- Master's in relevant specialty
- 4 years of professional nursing (2 years in leadership position.)

#### CONTACT

**SHEILA WARD, R.N.**  
Bureau of Personal Health Services  
MICHIGAN DEPARTMENT  
OF PUBLIC HEALTH  
P.O. Box 30035  
Lansing, Michigan 48909

517-373-0088

(E.E.O. EMPLOYER)

**\$7.09 - \$8.09**

(DEPENDENT ON EXPERIENCE)  
\$6% SHIFT DIFFERENTIAL

## RN'S

### THE STATE OF MICHIGAN NEEDS YOU!

- MEDICAL-SURGICAL
- PSYCHIATRIC
- CHRONIC-REHABILITATION UNITS

ARE YOU UNCHALLENGED IN YOUR CURRENT POSITION? ARE YOU INTERESTED IN THE DEVELOPMENT OF A NEW NURSING SPECIALTY? MALE AND FEMALE HEALTH CARE PROVIDERS AT THE RIVERSIDE CORRECTIONAL FACILITY AT IONIA ARE FORGING A NEW FRONTIER IN NURSING WITHIN THE CORRECTIONAL SETTING.

CHECK OUT OUR FRINGES  
YOU'LL BE DELIGHTFULLY IMPRESSED!

CALL

**Mike Gallagher,**

RIVERSIDE, (616) 527-0110

BETWEEN THE HOURS OF 8:00 AND 4:00  
FOR AN INTERVIEW.

AN EQUAL EMPLOYMENT/  
AFFIRMATIVE ACTION EMPLOYER

### PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį  
lietuvių kailininką  
Chicagoje

### NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:  
krautuvės: (312) 263-5826  
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.  
Chicago, Ill. 60601

Antrame aukšte.



# Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas

(2)

Po trumpo pertraukos, rekordinis dalyvių skaičius susirinko į vis dar karštą salę išklausti svarstybų 'Jaunimas - Neo-Lithuania siekius ryškiant'. Svarstybose dalyvavo: Vytautas Kasniūnas, sr., Vida Jonušienė, Gražina Gražienė, Rita Paškevičiūtė (Los Angeles), Jolita Kriaučeliūnaitė ir dr. Alvydas Arbas. Moderavo inž. Jonas Jurkūnas.

Pirmasis pradėjo V. Kasniūnas - Korp! Neo-Lithuania įsipareigojimas savo tautai. Savo žodyje perbėgo per korporacijos gyvenimo laikotarpį ir apžvelgė jos įnašą Lietuvai. Nepriklausomas gyvenimas, viena po kitos sekusios okupacijos tremtinio dalia Vokietijoje, vėliau emigracija į visas pasaulio dalis, daugiausia į Ameriką. Visur neolituanas buvo gyvas, nepamėtė idealizmo ir tikėjimo ateitimi.

V. Kasniūnas buvo vienintelis vyr. amžiaus neolituanas gražioje jaunųjų grupėje.

Vida Jonušienė kvietė visus į talką bendram darbui ir daugiau aukotis korporacijai bei savo tautai... Per vėlai neolituonai eina į jaunimo tarpą, reikia jau nuo pirmos gimnazijos klasės skiepyti tautiškumą, o ne laukti iki subrę.

Po dviejų pasisakymų, J. Jurkūnas glaudina pasakytas mintis ir daro išvadą. Pirmasis - davė korporacijos gyvavimo skerspūvį ir įnašą į bendrą lietuvių gyvenimą, o antroji - pasigedo pareigūnų ir meilės savo organizacijai.

Gražina Gražienė žvelgia į jaunąsias šeimas, auginančias savąjį atžalyną. Tėvynės mei-

lė šeimoje turi būti perduota jaunesiems surantamu būdu. Mokykla ir spauda tik padeda išlaikyti lietuviškumą, o pagrindas yra šeima. Seimoje reikia kalbėti tik lietuviškai ir tėvynės meilę perduoti vaikams. Jaunosios šeimoms padeda organizacijos ir sustiprina jų dvasią.

Dr. Alvydas Arbas panagrino priežastis, kodėl jaunimas nelanko sueigų, nedalyvauja minėjimuose ir kitokiuose renginiuose.

J. Jurkūnas daro išvadą: pirmoji kalbėjo apie lietuviškumo išlaikymą dabartinėje šeimoje, mokyklos ir spaudos reikšmę lietuviybei išlaikyti. Antrasis pasisakė už darbą, o ne kalbas. Tik visų sutartinis darbas duoda pasigerintų vaisių.

Rita Paškevičiūtė pasigenda tarp neolituonų kolegiskumo ir draugiškumo. Reikia dažniau susitikti ir bendrauti. Sueigos, išvykos, stovyklos artina ir padeda vienam kita pažinti, suartėti.

Jolita Kriaučeliūnaitė savo žodyje paliečia daromas pastabas ir priekaištus jaunimui. Spaudoje dažnai pastebima savęs aukštinimas, o kitų nepakankamas įvertinimas, gi dažnai n pagrįstas niekinimas. Narkotikai, parnografija yra pagaminami ir parūpinami vyresniųjų, o jaunimas baromas už jų naudojimą.

J. Jurkūnas daro išvadą: pirmoji nagrinėja korporacijos dvasios gyvastingumą jaunimo tarpe ir ar tą dvasią kas nors bando įdiegti jaunimui.

ANTANAS JUODVALKIS

Antroji - mato per daug pasigyrimo, savęs aukštinimo, bet trūksta pasišventimo ir darbo.

Pirmiausia J. Jurkūnas pateikė klausimus svarstybų dalyviams, o vėliau įsijungė ir klausytojai. Buvo įdomių klausimų ir atsakymų.

Baigus svarstybas, buvo prieta prie paskutinio darbotvarkės punkto - klausimų ir sumanymų.

Svečias iš tolimosios Australijos, Normantas pasidžiaugė neolituonų gajumu ir perdavė ten gyvenančiųjų linkėjimus.

Siūlyta, kad Korp! Neo-Lithuania įsijungtų į ALŲ nariu. Po diskusijų balsuotojų dauguma šį apsiūlymą atmetė (7 prieš 16).

E. Balceris pakartotinai siūlė VI-sios tautinių šokių šventės proga suruošti 4-5 dienų stovyklą.

Naujosios valdybos vardu žodį pasakė Cezaris Modestavičius ir padėjo šios išvykos visiems pareigūnams.

Prezidiumo pirmininkas Mečys Simkus dėkojo buv. valdybai už dviejų metų veiklą, o naujajai palinkėjo našaus darbo. Visus korporantus kvietė suglaudinti gretas ir vieningai žengti Pro Patria keliu.

Suvažiavimas baigtas Gaudamais. Seštadienio vakare įvyko bendras alutis, kurio metu padainuota dainų ir prisiminta studentų dienos.

Sekmadienį, prieš pradedant šokius, Korp! Neo-Lithuania orkestras, kurį sudaro Algis Modestas-vadovas, Zigmas Mikužis, Vytautas Paškus ir



Algis Janušas, stovyklos vadovas, įteikia Irenai Mažeikaitei trofėją, laimėjus pirmą vietą mergaičių teniso varžybose.

V. A. Račkausko nuotr.

Cylys, davė koncertą. Junorė Jūratė Tautvilaitė, pritar-dama gitara, padainavo liaudies dainų pyne. Orkestrui pritariant, duetu dainavo J. Tautvilaitė ir Z. Mikužis. Dainų valandą sumaniai pravedė Danutė Mikužienė. Orkestras programą baigė daina 'Suk, suk ratelį', o programos vadovė į Danutei paraginus - visi įsijungė į šokių sūkurį.

Dalyvavę suvažiavime išvykoje gali būti patenkinti, nes oras pasitaikė gražus ir saulėtas - gal kiek karštokas ir drėgnas, bet geresnis vargu ar kada būna. Vasarvietės savininkų Adamkų šilta globa ir geras, gausus bei įvairus maistas galėjo patenkinti ir labai reiklų dalyvį.

Dalyvių tarpe matėsi įvairaus amžiaus korporantų, bet dominavo vyresnieji. Ir vėl pasigedome gausesnio dalyvavimo vidutinio amžiaus ir jaunųjų šeimų su savo prieaugliu. Vos kelios šeimos buvo su savo atžalynu.

Malonų išpūdį paliko jaunųjų svarstybos, nors į jų tarpą įsijungė ir vienas iš vyresniųjų. Reikia pasakyti, kad toks junginys ne tik nesumenkino svarstybų, bet jas paryškino ir sutvirtino. Tvirtai ir sumaniai svarstyboms vadavo Jonas Jurkūnas (svarstybų metu iškeltos mintys bus paskelbtos spaudoje).

Sklandžiai praėjo vykd. organų rinkimai, iš anksto pasidarbavus nominacijų komisijai, vadovaujamai Valentinos Mažeikienės.

Suvažiavimo prezidiumas - M. Simkus, dr. J. Maurukas ir V. Burokas - tvirtai vadovavo susirinkimo eigai ir išlaikė reikiamą rimtį bei darbo nuotakas.

Nelengvas darbas yra vyr. valdybos, kuri - šaukdama suvažiavimą - turi surasti prelegentus, sudaryti darbotvarkę, pasirošti pranešimams ir surasti tinkamą vietą.

Atskirai reikia pasisakyti dėl dienotvarkės. Nesu sporti-

ninkas, nei vandens mėgėjas, nei kelionių entuzijastas, todėl šie pasisakymai yra grynai asmeniškai ir mano vieno nuomonė:

Dienotvarkėje buvo daug laisvo laiko skirtu sportui ir asmeniškoms pramogoms. Sportuojančių - golfo ir teniso - buvo vos po kelis asmenis, o jiems skirta didžioji laiko dalis nors dienotvarkėje ir nepažymėta. Nesportuojantiems beliko slampinėti ar ieškoti draugų kitokiems užsiėmimams. Žinoma, reikia skirti laiko ir sportininkams, bet ar negalima sudaryti kokias nors, kad ir neformalias diskusijas įvairiais šių dienų lietuviškos veiklos klausimais. Gal atsirastų tuzinas žmonių, kuriems ir tokie dalykai būtų įvairūs. Golfinkai tegolfuoja, tenisininkai temuša sviedinuką, plaukikai tenardo baseine, o visuomenininkai tediskutuoja korporacijos ir visos išėivijos visuomeninę, politinę bei kultūrinę veiklą. Pradžiai valdyba turėtų numatyti referentus, kurie klausytojus įvestų į svarstybas. Ar nereiktų apie tai pagalvoti?

Zinau, kad atsiras šaukiančių, jog tų paskaitų yra ir taip per daug, niekas nenori klausyti, sunkiai surandami prelegentai ir t.t. Jeigu pasirūpina ma keliais sportininkais, tai kodėl užmirštama didžioji dauguma!

Išvadoje reikia pasakyti, kad suvažiavimas buvo pozityvus, sklandžiai praėjo ir paliko teigiamą išpūdį. Naujajai valdybai linkime sėkmingo darbo igyvendant iškeltus klausimus.

WANTED JOURNLYMEN  
AUTOMATIC SCREW MACHINE  
OPERATORS AND SET UP MEN  
and  
TURRET LATHE  
OPERATORS AND SET UP MEN  
Must be able to set up work from  
blue prints and close tolerance. To  
work in mild climate & no snow.  
Good starting salary and benefits.  
Apply call & write to:  
SMALL PARTS INDUSTRIES  
4401 N. E. Union Ave.  
Portland, Oregon 97211  
503-287-1181

(33-39)



Bronius Tiškus, skaitęs pagrindinę suvažiavime paskaitą. Prie stalo prezidiumo nariai: V. Mažeika, I. Mažeikaitė, pirm. C. Modestavičius ir J. Kriaučeliūnaitė. V. A. Račkausko nuotr.



Kolegiškas subuvimas tradiciniame alutyje.

V. A. Račkausko nuotr.

# ■ Chicagos lietuviai

*Antanas Juodvalkis*

## LIETUVIŲ FONDAS REMIA LITUANISTINES MOKYKLAS

Po vasaros atostogų ir mažo atsikvėpimo, nors veikla niekad nebuvo sustojusi, Lietuvių Fondo vadovybė ir komisijos visą praėjusį savaitgalį posėdžiavo ir svarstė reikalus.

Lietuvių Fondo valdyba, pirmininkaujama dr. Gedimino Baluko, dalyvaujant Tarybos pirm. dr. Antanui Razmai, penktadienio (IX. 7 d.) vakarą susirinkusi savo būstinėje apžvelgė per vasarą padarytus darbus.

Šeštadienį (IX. 8 d.) posėdžiavo pelno skirstymo komisija, vadovaujama dr. Kazio Ambrozaičio ir paskirstė, jau trečią kartą šiais metais, gauto pelno dalį.

Sekmadienį (IX. 9 d.) posėdžiavo vyriausias Lietuvių Fondo organas — Taryba, kurios pirmininku yra Fondo pradininkas dr. A. Razma.

Prieš Tarybos posėdį, buvo susirinkusi Investavimų komisija, aptarė surastos žemės pirkimą, kaip naują pinigų investavimo šaltinį.

Tarybos posėdį atidarė ir jam pirmininkavo pirm. dr. A. Razma, o sekretoriavo dr. Jonas Račkauskas.

Prieš pradėdant darbotvarkės svarstymą, Teresė ir Jonas Bogutai — Lithuanian Video — įamžino juostoje Lietuvių Fondo posėdžio dalyvius, ruošiamam "Gyvosios istorijos" filme. Pirm. dr. A. Razma pristatė kiekvieną posėdžio dalyvį, kurie tarė keletą žodžių apie Lietuvių Fondą.

### Valdybos pranešimai

Tarybos pirm. dr. A. Razma pasveikino labai gausiai susirinkusius Tarybos ir valdybos narius (truko tik 2 narių) ir prašė visus reikalus spręsti dalykiškai.

Valdybos pirm. dr. G. Balukas pranešė, kad teko tartis su Illinois universiteto Chicago Circle Campus vadovybe, dėl lietuvių kalbos kursų palikimo. Lietuvių kalbos kursą universiteto vadovybė buvo nubraukusi ir tik dėka senatoriaus Frank Savicko intervencijos, pavyko atstatyti ir gauti kreditus jiems išlaikyti. Šių kursų lektore yra patvirtinta dr. Marytė Saulaitytė-Stankuvienė. Belieka raginti visus studentus šiuos kursus lankyti ir naudotis teikiamomis žiniomis.

Vasaros metu Fondo būstinėje dirbo trys lietuviai studentai: Birutė Tamulytė, Laura Narytė ir Jonas Kuprys, kurie pavyzdinai sutvarkė Fondo archyvą ir nuotraukas.

Apie Lietuvių Fondą ir

testamentų reikšmę, įkalbėtos juostelės su skirta auka pasiūstos 15 radijo valandėlėms. Tas padės populiarinti Lietuvių Fondo idėją ir paskatins sudaryti testamentus. Juosteles įkalbėjo "Margučio" radijo vedėjas Petras Petrutis, o pagaminio Toliaus šluto įstaiga — Anatole Production, Inc.

Iždininkas K. Barzdukas ir kontrolierius P. Želvyvas pranešė apie Fondo finansinę stovį. Per šiuo metų 8 mėn. pagrindinis kapitalas paaugo 56,525 dol. ir pasiekė 1,581,267 dol. Įstojo 132 nauji nariai ir šiuo metu yra 4,650 narių. Iki šiol palikimų užrašė 85 asmenys, iš kurių 39 bylos jau užbaigtos ir gauta per 200,000 dol., įskaitant ir J. Krukono palikimą. Tikimasi dar šiais metais užbaigti keletą palikimo bylų. Testamentiniai palikimai ateina iš visos plačiosios Amerikos.

Marytė Rėmienė pranešė, apie rengiamą rudens vakarų pokylį, kuris įvyks š. m. spalio 6 d. Marriot viešbučio salėse. Jau užsisakė daugiau 30 stalų. Salė talpina iki 400 asmenų. Pokylio metu bus pagerbtas senatorius Frank Savickis, lemiamai prisidėjęs prie lietuvių kalbos kurso palikimo Illinois universiteto Chicago Circle. Bus leidžiama tarti žodį tik 3 asmenims. Šokiams gros jungtinis neolituanių (vad. A. Modesto) ir Bichnevičiaus orkestrai. Prašė už paimtus bilietus

kuo greičiau atsiskaityti.

Įstoję nariais ar padidine turimus įnašus, už kiekvieną šimtą dol. gauna 1 bilietą nemokamai. Įnašai primami ir pokyliui vietos rezervuojamos Lietuvių Fondo būstinėje 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Illinois 60629, telef. 312-925-6897.

### Investavimo komisija

Povilas Kilius supažindino su Fondo investavimo politika. Pastaruoju metu daugiau pinigų laikoma taupymo sąskaitose, korporacijų trumpalaikėse obligacijose, tvirtose akcijose (utility), paskolų bonuose ir kt. Spekuliatyvinės akcijos pamažu likviduojamos. Investavimų padėtis yra gera ir numatytas pelnas bus gautas.

Stasys Baras ir Viktoras Naudžius informavo apie užtiktas parduodamas žemės gabalus. Taryba, iš klaususi jų pranešimą, pavedė vesti derybas ir daryti užpirkimą. Reikia manyti, kad suvažiavimų metu keltas žemės pirkimo klausimas, bus išspręstas ir Fondas dalį savo kapitalo investuos į nejudomą turimą. Plačiau bus painformuota, kai sandėrys įvyks ir žemė bus nupirkta.

### Pelno skirstymo komisija

Dr. K. Ambrozaitis pranešė, kad pirmą kartą Lietuvių Fondas galėjo stambesne suma — 16,200 dol. paremti lituanistinių mokyklų išlaikymą. Ši suma paskirta ne vadovėliams ar mokslo priemonėms leisti,

bet tiesiogiai mokyklų paramai, pagal švietimo Tarybos pateiktą planą. Vadovėlių leidimui numatytos kitos sumos.

Pietų Amerikos penkioms lietuvaitėms, po IV PLJ kongreso likusioms Vasario 16 gimnazijoje mokytis lituanistiką, PLB švietimo Tarybos prašymu, paskirta 2,500 dol. Iš J. Krukono stipendijų fondo šešiemis studentams paskirta 7,600 dol. Šiame posėdyje Pelno skirstymo komisija paskirstė 29,800 dol., o nuo metų pradžios per 3 kartus — 53,000 dol.

Pelno skirstymo komisija yra gavusi 12 stipendijų prašymų 20,575 dol. sumai ir kitų — 43 prašymus 130,968.50 dol. sumai. Taryba leido dar šiais metais paskirstyti 20,000 dol.

### Fondo leidinys

Redaktorius Apolinaras Bagdonas pranešė, kad Fondo leidiniui medžiaga plaukia, o pasižadėjusius parašyti prašo nedelsiant rašinius įteikti. Galutinė data įnašams didinti ar į narius įstoti yra š. m. gruodžio 31 d. Iki šios datos užsisakę knygą dar pateks į sąrašus. Iki šiol knygą užsisakė 584 prenumeratoriai ir knygos leisti fonde yra virš 13,000 dol. Dr. A. Razma ir dr. G. Balukas yra garbės mecenatai, įmokėję po 500 dol. kiekvienas, o dr. F. Kaušas — mecenatas su 250 dol. Yra ir daugiau mecenatų su mažesnėmis sumomis.

Prašome prenumeratorius paskubėti leidinį užsisaky-

ti, nes bus spausdinamas ribotas kiekis ir vėliau galės pritrukti.

Milda Lenkauskienė iš Ohio, džiaugėsi radijo valandėlėms pasiūsta informacija, nes labai palengvins įgalotinių darbą.

Posėdžio dalyviai, dosnių vadovų rūpesčiu, buvo pavaišinti sumuštiniais ir kitais skanumynais.

### Užsklandai

Stebint, kai kurių asmenų pasišventimą ir rūpestį Lietuvių Fondo veikla, kartais apima rūpestis, kas atsitiktų, jei jie, dėl vieno ar kitų priežasčių, pasitrauktų iš šios institucijos veiklos. Malonu konstatuoti, kad Valdybos ir Tarybos eilėse yra jaunų idealistų, kurie atsidėję dirba Lietuvių Fonde — toje finansinėje jėgainėje, kurios dėka yra įvykdytas ne vienas kultūrinis projektas ar išleistas vadovėlis.

### LKMA SUVAŽIAVIMAS

#### VILNIAUS UNIVERSITETO 400 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas įvyko Darbo dienos savaitgalyje, Jaunimo Centre, Chicagoje.

Suvažiavimas pradėtas mišiomis jėzuitų koplyčioje, kurias atnašavo vysk. A. Deksnyš, asistuojamas 4 kunigų. Po pamaldų pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę, padedant gyvų gėlių vainiką prie paminklo ir sugiedotas himnas.

### Petronėlė Orintaitė

## ALMA MATER LITUANA

(3)

**Alina.** Tiek čia daug! Netingėjai prirašyti... O aš tuokart į Algirdo profilį snapsojau... Jis šaunus, vyriškai išdidus, ach!... Sakyk, gal trumpiau ką turi, man tuoj galva sopa ilgiau skaitant, negaliu, tikrai. Duok lakštų santrauką, konspektėlį kokį, gana bus...

**Birutė.** Ne, mergel, nieko neskaicius, tik pora puslapių — gėdą gausi! Pavarys šalin, kaip šlapią vištą, apsijuokinsi. Kiaura galvelė, sakys. Ir visi šaipysis iš tavęs...

**Alina.** Ach, gal kaip nors... Birut, aš dažnai turiu laimę. Gaudžiai šypteliu — ir profesorius pasigaili. Reikia mokėt suktis, gudraut visaip ir — nenusimint. Kartais suvaidinu lyg viską žinau, pamikčioju, lyg tik tą momentą užsikirtu atminty... o prof. Paberžis gražias studentes, rodos, mėgsta, parašą dosniai deda. Mėginsiu dailėsnę suknelę, garbanutę, va, ties antakiu užsuksiu pagundišką (žiūrisi į veidrodėlį), dar šyptelsiu žavingai... Jokiū būdu neatsispirs ir — suminkštės. Juk ir jo širdis — ne šutinta bulvė...

**Birutė** (kraipo galvą). Vai, niekus tauški, mergel... Rūpės, va, profesoriu tavo suknia ar garbiniai! Lyg merginų nematęs, nė motais jam. O klausinės vistiek iš esmės, graži negraži. Ana kart tokią putlią puošėivą pavarė, mačiau. Joki gražumai nepagelbėjo, kad nė penkių neišmano...

**Alina** (ironiškai). Gal ne gana graži? Arba ne jo skonio. Aš tai (vėl į veidrodį), visi sako, ne tik daili, bet ypač — elegantiška! Aristokratiškas skonis, pirma rūšis! Še, ir tu pasipudrink, lūpas patepk — tuoj kolegos seks, nosis prisegę, kaip virvute patempti...

**Birutė.** Ne, dėkui, tokiems niekam neturiu laiko nei

energijos. Ir man gėda būtų, jei tik dėl kosmetikos mane vyrai sekiotų...

**Alina.** Ach, tu žioplukė! (Įsispiria į akis). O kaip ištekėsi, jei niekaip jų negundysi?

**Birutė.** Nereikia man tokio ištekėjimo, jei mylės tik dėl pudruoto veido ar dažytų lūpų. Paviršiaus žavesys — menka meilė, ir nepastovi, trumpalaikė. O mokytam žmogui jautriau gilesnis jausmas: dvasinis grožis patraukia, išsilavinimas, inteligencija sužavi...

**Alina.** Kokia neišmanėlė! Su tokiom teorijom pražūsi, tikrai. Juk vyrukam širdies apetitą kelia ir jausmus dilgina visų pirma — dailūs veideliai! Linksmos akytės, šankios kojytės! Žinot, prieš moteriškus burtus joks vyriškis, net žilagalvis profesorius neatsilaiko. Aš tai patraukli (staiposi), ar ne, sakytum? Pasisekimas garantuotas...

**Birutė.** Paviršium, išvaizda tu puiki, taip. Bet tai — smulkmena žmonijos ir pasaulio dalykuose. O mane šiuo tarpu domina tik mokslai. Iš viso galva užimta svarbesnėm temom, negu veido dažymai ar panašūs grožiai. Irgi pigaus populiarumo ieškojimais...

**Alina** (ironija). Na na, sakykis, kur tos tavo svarbesnės temos, įdomu?

**Birutė.** Savaimė aišku, tikrai studentai — studijų objektai pirmoj eilėj. Taip jau bendras asmens lavinimas, platus apsiskaitymas, būdo kultūra. Kilnus elgesys visur. Studentė turi stovėti aukščiau už bemokslę gatvės merginą. Juk privalom būti rimtesnės už tuščią galvą papliauškas, kur tik puošalais ir kosmetikom arba vyrų gaudymu rūpinasi.

**Alina.** Ach, paika galvele! Tie mokslų objektai — nuo amžių buvo ir bus tik vyriškų pakaušių karjerai. O mum svarbiau suvaidinti meilę ir gerutę, vyrai juk viską grynu pinigų ima, nesupranta mūsų gudrumų. Jie nesigilins, kas tau viduj, tik paviršeliais žavisi. Ogi tos tavo mokytosios su giliom sielom — dažnai lieka senmergės, vyrų nepatraukia...



Salėje iškilmes pradėjo LKMA Chicagos židinio pirm. kun. V. Bagdanavičius, ir pakvietė Akademijos pirmininką prof. A. Liuimą atidaryti suvažiavimą. Susikaupimo minute pagerbti mirusieji nariai. Į darbo prezidiumą pakviesti kun. Zaremba, S. J., dr. J. Jerome ir dr. A. Liulevičienė. Sudarytas garbės prezidiumas, paskaityti sveikinimai raštu ir išklausti žodžiu.

Išklausyta visa eilė paskaitų, kurias skaitė: kun. dr. V. Rimšelis, kun. A. Rubšys, dr. A. Maceina (iš juostelės), dr. F. Palubinskas, dr. J. Meškauskas, kun. P. Rabikauskas, dr. S. Sužiedėlis, kun. V. Gidžiūnas, V. Žukauskas, dr. B. Cipliauskaitė, dr. St. Goštautas, dr. V. Skrupskelytė, dr. V. Kelertienė, dr. A. Liulevičius, dr. A. Girnius, dr. arch. A. Kulpa-Kulpavičius, dail. A. Valeška, A. Tamašauskas.

Suvažiavimo metu buvo išstatyta LKMA leidinių paroda, kuria rūpinosi A. Rūgytė. Šeštadienį buvo pastatyta viduramžinė misterija "Nimmegeno Marytė". Pastatymu rūpinosi rašytojas A. Kairys.

Vilniaus universiteto 400 metų minėjimas baigtas iškilminga akademija š. m. rugsėjo 2 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Kalbėjo Loyolos universiteto prezidentas R. C. Baumhard, S. J., kun. St. Yla ir pirm. kun. A. Liuima.

Muzikinę programos dalį išpildė F. Strolios vadovaujamas Lietuvos simfoninis orkestras. Pabaigtuvių po-

kylis įvyko Lietuvių Tautinių Namų perpildytoje salėje.

M. Marcinkienė prasmingu žodžiu atidarė pokylį ir jam vadovauti pakvietė Kazį Pabedinską. Programą atliko aktorius Vitalis Žukauskas ir solistė Danutė Stankaitytė, akompanuojant muzikai A. Vasaičiui. Rašytojui kun. St. Ylai įteikta 1000 dol. premija už knygą "Jurgis Matulaitis".

#### DAIL. T. VALIAUS PARODA

LKMA suvažiavimo programa, pomirtinė dail. Telesforo Valiaus dailės darbų paroda atidaryta š. m. rugpiučio 31 d. Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje. Parodą atidarė J. Borevičius, S. J., o su dail. T. Valiaus kūryba supažindino dail. A. Valeška ir kun. V. Bagdanavičius. Parodoje buvo išstatyti T. Valiaus kūriniai ir iliustruotos knygos.

#### VILNIETISKOS KURYBOS VAKARONĖ

Po dail. T. Valiaus parodos atidarymo, Jaunimo Centro kavinėje įvyko vilnietiškos kūrybos vakaronė. Vakara pravedė ir programoje dalyvavo poetas Kazys Bradūnas. Čia buvo skaitoma savo ir kitų kūryba, naudota juostelės.

★  
L.K.M. Akademijos Centro valdybą sudaro: pirm. dr. A. Liuima, S. J., nariai — dr. A. Avizonienė, prel. dr. L. Tulaba, prel. dr. A. Bačkis, kun. R. Krasauskas, prel. dr. P. Jatulis.

Chicagos židinio valdybą, kuri surengė šį mokslininkų suvažiavimą ir Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimą, sudaro: pirm. kun. V. Bagdanavičius, MIC, nariai — dr. A. Norvilas, J. Masilionis, K. Pabedinskas ir dr. V. Šaulys.

Chicagos židinio valdyba yra išleidusi knygutę-programą, kurioje išvardinta visa eilė talkininkų bei rėmėjų ir suteikta pagrindinių žinių apie Vilniaus universitetą. Leidinėlį redagavo kun. V. Bagdanavičius ir J. Masilionis.

#### SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMAS

Santaros-šviesos 26-sis suvažiavimas įvyko š. m. rugsėjo 6-9 d.d. Tabor Farmoje, Sodus, Mich. Paskaitas skaitė Eglė Žygaitė, Algis Mickūnas, Kazys Almenas, Violeta Kelertienė, Alina Staknienė, Vincas Trumpa, Ilona Maziliauskienė, Vincas Rastenis ir kiti. Pokalbiai buvo su Vincu Rasteniu (Aleksandra Kašubienė, Pranu Gailium, simpoziumai — "Nuo idėjos iki teksto: lietuvių kritikos nenueitas kelias" (moderatorius Rimvydas Šilbajoris) ir "Laisvė šiandien: naujos problemos ir kintančios perspektyvos".

Visus labai domino disidentas Aleksandro Ginzburgo paskaita "Dvasinis atgimimas Tarybų sąjungoje". Iš rusų kalbos vertė ir moderavo Aušra Jurašienė.

Šeštadienio vakaras skirtas Algimanto Mackaus 15 metų tragiškos mirties sukačiai paminėti. Kalbėjo

žvilė Bilaišytė ir Jurgis Blekaitis.

Vakaras užbaigtas koncertu, kurį išpildė solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis, akompanuojant muzikai Dariui Lapinskiui.

Suvažiavimo metu vyko Prano Gailiaus darbų paroda.

#### MINĖS SPAUDOS ATGAVIMO SUKAKTĮ

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje rugsėjo 30 d. Tautiniuose Namuose ruošia spaudos atgavimo 75 metų sukaktį.

Paskaitininku pakviestas kun. dr. Pr. Gaida, Tėviškės žiburį redaktorius.

Kita programa bus paskelbta vėliau.

Maloniai kviečiame visi atsilankyti į minėjimą.

• **Chicagos Lietuvių Taryba** rengia ekskursiją autobusu į IX-jį Amerikos Lietuvių Tarybos Kongresą, kuris įvyks Clevelande Hollenden House patalpose š. m. spalio mėn. 13-14 d.

Autobusas iš Chicagos išvyksta spalio 12 d. (penktadienį), 6 val. vakare (Washtenaw ir 69 gt. kamps). Iš Clevelando grįžta į Chicago spalio 14 d. vakare. Kaina asmeniui ten ir atgal 35 doleriai. Pinigai sumokami iš anksto.

Registruotis iki rugsėjo mėn. 28 d. Chicagos Lietuvių Taryboje 2606 W. 63rd St. Tel. (312) 778-6900 nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

Skaitytis ir platinkit  
D I R V A

**Birutė.** Čia tu netiesą kalbi, tavo išvados persiauros. Nors yra ir lėkštagalvių žmonių, bet ne visi, vyrai ar moterys. Nešmeišk visumos dėl mažos dalies. Ir tavo pažiūros senos mados, kai moterys buvo tik vaikams ir virtuvei, o vyrai tik žaislu. Dabar jau esam lygūs žmonės, turim tad lygiai ir lavintis, kad nebūtume tik žaislelio vertės. Ir aš suvis nenoriu vaidinti ar apgaudinėti, kad suviliočiau, tai nemoralu. Lapės suktumas moterim garbės nedaro. Tikra studentė įdomi dvasinėm ypatybėm, būdo grynumu. Turtinga siela — mūsų idealas...

**Alina** (numoja delnu). Tai tuščios teorijos, iš knygų. O praktikoje visai kitaip. Kolei tavo kilnią sielą kas įžiūrės, aš jau šauniasią berniuką, pasimovus kaip žirgelį, vesiuos prie altoriaus! Manai, čia studijom galvą kvaršintis atėjau? Ooo! Pražiltum ir — nieko nelaimėtum! O žinok, Birute miela, mokslai labai sendina! Jei vis rimtai, susiraukšlėsi tuoj, nosis nukumps, veidai išblykš, Dieve neduok...

**Birutė.** Tai ko į universitetą įstojai, kad taip bijai rimto galvojimo?

**Alina.** Ko įstojau? Dar klaus. Nebūk tamsi kaimietė, juk universitetas — geriausias turgus kavalieriams rinktis. Aš ir nesnaudžiu. Koridorius dilinu ir šypsniais šaudau visom pusėm. Pamatysi, mano studijos bus sėkmingesnės, dar tu pavydėsi...

**Birutė.** Čia tau turgus kavalieriams rinktis? Vaje, kreivis tavo intencijos, šitaip veidmainiauti, nė kiek nepavydžiu. O įdomu, kaip tą vyrą rinksies, pagal išvaizdą ar ką kita?

**Alina** (išdidžiai). Pagal viską! Čia reikia mokslo ir išmanymo daugiau nei tavo studijose. O mane ciocė gerai apšvietė, ji patyrusi. Sako, vyrą rinkis tik geros kilmės, t. y. iš turtingesnių, kad būtų švariai išauklėtas, ne koks klumpius storžievis. Arba purvinas nuskurdėlis. O antra, kad studijuotų tikrą mokslą, ne kokį vėją...

**Birutė.** Tai stebuklą išgalvojai, mergel, ar tai tos ciocės tokia išmintis? Lyg ne visi mokslai tikri?

**Alina.** Žinoma, kad ne visi. Tu taip neišprususi gyve-

nimiškai, dar nesupranti. Tuoj matyt, kad iš provincijos. Aš... tekėsiu tik už mediko ar būsimą inžinieriaus. Arba gal dar — už diplomato... Tik šios profesijos — aiški karjera, su garbe ir turtu. O tie visoki filologai, antropologai, filosofai, pedagogai, artistai — garantuotas skurdas! Nė akies į juos mest neverta. Jie tau nė sidabrinės lapės anei karakulio palto, net nė tarnaitės pasamdyt nepajėgs, ar tai vyras?

**Birutė.** Vai, gėdykis, Alina, šitaip šeimai partnerį rinktis? Panašu, lyg arklių turguj pirkti. Labai jau žemas skonis.

**Alina.** O kaipgi kitaip? Čia reikia akyliu nei turguj. Juk tai tavo viso gyvenimo laimė!

**Birutė.** Man rodos, ištekėjimas turi ateit savaiame, be apskaičiavimų iš anksto — bus ar nebus turto? Jei tikra, širdinga meilė, nebesvarbu tada — lobingas daktaras ar bedarbis muzikas. Svarbiausia pats žmogus. Meilę rišt su materija, oi žema pažiūra. Juk širdis ne prekė, kad pinigų kainotum. Ir tokia šeima nebus laiminga. Turtai nė brangūs kailiniai laimės niekad nesukuria...

**Alina.** Tu taip žioplai, net gaila man. Matau, ne tik žebenkties kailinukų, net prasčiausio zuikio apikaklės neturėsi, amžina nevykėlė liksi. Šitaip neišmanyt gyvenimo! Jei bent lašą klausytum manęs, aš gi draugiškai... Eikšen, pamokysiu, va, lūpas pasidažyt, poakius patamsint — kaip magiška artistė visus žavėsi, visų pagarba bus...

**Birutė.** Sakiau, ne mano skoniui. Mėgstu švarų veidą, kaip Dievo duota, be jokių terliojimų.

**Alina.** Tu beviltiška, suvis be pažangos. Ko čia ir atvykai, reikėjo tupėt savo kaime prie karvių su kiaulėm, ten deglėm tikrai kosmetikos nereikia. O aš (vėl į veidrodį)... Tas apuokas ten kampe murkso, anei žvilgt į mus, ar ne kvailys? Eiva pašnekint, kai nėra geresnio, ir su pusgalviu galim žavumus papraktikuot, tai irgi mokslas...

**Birutė.** Ne, neužkabinėk jo, matai, žmogus rimtai skaito, nepadoru trukdyti.

(Bus daugiau)

## WORCESTER

### "VINCAS KUDIRKA" WORCESTERYJE

Rugsėjo 23 d. Worcesteryje rengiama tradicinė "Lietuvių diena", kurios programos pagrindinę dalį atliks Bostono Lietuvių dramos samūris, suvaidindamas Kazio Inčiūros dramos "Vincas Kudirka" ištraukas. Įdomu ir tai, kad šiame vaidinime dalyvauja daugelis sambūrio narių, tą patį veikalą vaidinusių bene prieš 20 metų, žinoma, ir keletas naujų. Jų sąrašas — Kazys Barūnas, Jurgis Jasiškas, Pranas Averka, Danielius Averka, Marija Gineitienė, Rozalija Petronienė, Vladas Bajerčius, Angelė Vakauzienė ir pats jauniausias — vos 11 metų amžiaus Andriukas Dilba. Režisuoja akt. Aleksandra Gustaitienė.

Reikia pažymėti, kad po ilgos pertraukos nelengva tuos pačius vaidintojus surinkti. Pavyzdžiui, Kazys Barūnas į repeticijas turi keliauti net 70 mylių nuo savo gyvenvietės. Bet vaidintojų meilė teatro menai ir po daugelio metų nėra išblėsusi. Be to, ši kartą Maiorionio Parko salėje reikės ir specialiai sceną pasistatyti, nes tenai jokios nėra. Taigi bus nemažas rūpestis ir "Lietuvių dienos" organizatoriams.

Vaidinimo pradžia 3 val. po pietų. Sveikiname vaidintojų ir rengėjų ryžtą ir laukiame to reto įvykio. (k)

#### OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

or  
L.P.N'S  
For 3-11 & 11-7 shift.  
With supervisory experience helpful.  
Direct patient care. Apply or call  
ST. LUKE'S EPISCOPAL HOME  
224 Highland  
Highland Park, Mich. 48203  
313-868-1445  
(33-42)

#### WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED ENGINE LATHE OPERATORS and HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. 58 hours per week. Day shift. Good salary & fringes.  
DANROY BORING CO.  
12720 Capital Ave.  
Oak Park, Mich. 48237  
(35-41)

#### EMPLOYMENT & TRAINING

For youth 16 to 21 must be a resident of Allegheny County. (Living outside the city of Pittsburgh.) Variety of job positions available for high school dropouts and graduates. Employment, educational, personal counseling services. For additional information phone 412-351-0271.  
An Equal Opportunity Employer  
(30-39)

Wanted at Once

#### HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

EXPERIENCED ONLY  
Must have job shop experience & be able to set up work from blue prints and close tolerance.

#### ALSO NEEDED ESTIMATOR

LARGE FABRICATIONS MATERIAL & LABOR  
• TOP WAGES  
• 54 HOUR WORK WEEK.  
• DAYS OR NIGHTS AVAILABLE  
• EXCELLENT WORKING CONDITIONS AND BENEFITS.  
• LONG TERM PROGRAM.  
APPLY IN PERSON.  
SCHREIBER MFG. CO., INC.  
1258 W. 14 Mile Road  
Clawson, Mich.  
313-435-7100  
(35-41)

# Bostono lietuviai

## BALFO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Jau praėjo 35 metai kai buvo įsteigtas Balfas. Ta organizacija atliko labai didelį darbą vargstantiems lietuviams. Kai Antrasis Pasaulinis karas nešė vargą ir kančią visam pasauliui, lietuviai buvo iš kenčiančiųjų. 1944 m. balandžio 1 d. Chicagoje įsisteigė Balfas, šalpos organizacija, kuri ėmėsi darbo padėti savo broliams ir sesems našantiems to karo uždėtą kančią.

Praėjo 35 metai, bet vargas ir kančia lietuvių nepasibaigė. Dar labai daug yra kenčiančių Sibiro taigose ir kitur. Šalpa reikalinga ir toliau. Tad ir dabar, kaip tada 1944 metais kad jungėsi visi Amerikos lietuviai į tą darbą, privalome jungtis į jį ir padėti tiems, kurie yra dar blogesnėse sąlygose, negu gal kai kas buvo tada.

Bostono Balf'o skyrius rengia šios sukakties minėjimą spalio 28 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje. Šiame rengime bus pagerbti visi Balf'o darbuotojai ir aukoto-

jai. Programoje: kalbės centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė, o meninę programą atliks Ona Pliuškonienė iš Philadelphijos. Bus orkestras ir šokiai, o taip pat ir vakarienė.

Džiugu, kad į šios sukakties minėjimo parengimo darbus jungiasi ir jaunesnioji kartą. Bostono skaučių židinyms imasi aktyvaus darbo šiam parengimui surengti ir kad jis sėkmingai pasisektų. Ši parengimą-minėjimą globoja šv. Petro parapijos klebonas kun. Albertas Kontautas.

Bilieto kaina į šį minėjimą yra \$5.00. Bilietus galima įsigyti pas Danielių Averką, 10A Burt St., Dorchester, Mass., telef. 825-5147, kuris rūpinasi bilietų platinimu, o taip pat pas Antaną Andriulionį, telef. 268-5503. Būtų gera, kad bilietus visi įsigytų iš anksto, nors nespėję laiku įsigyti, galės ir prie įėjimo.

Visi yra kviečiami pagerbti tuos, kurie rūpinosi ir rūpinasi vargstančiais.

### MŪSŲ LIGONYS

Enciklopedijų leidėjas

Juozas Kapočius buvo ištiktas širdie priepuolio ir guli ligoninėje. Iš ligoninės išėjo Juozas Januškevičius, inž. dr. Jonas Kuodis ir p. Šidlauskienė. Jie visi padėdė didelės operacijas. Visiems ligoniam linkime stiprybės.

### ESTRADINIS KONCERTAS

Bostono lietuvių tautinių šokių sambūris, kuriam vadovauja Ona Ivaškienė ir jos sūnus Gediminas, dirba didelį darbą. Jie reprezentuoja Lietuvą ir lietuvius pas amerikiečius įvairiomis progomis. Ona Ivaškienė tam sambūriui vadovauja jau kelios dešimtys metų. Taip pat jie atlieka programas ir lietuviams įvairiuose renginiuose.

Spalio 13 d. 7 val. vakaro šis sambūris rengia estradinį koncertą, kurio programą atliks Vasaros Garsų Trio iš Ontario, Kanados. Parengime bus šokami ir dar nauji ir čia nematyti lietuvių tautiniai šokiai, kuriuos atliks pats ansamblis. Po programos bus vaišės ir šokiai.

Visi Bostono ir apylinkių lietuviai yra kviečiami šiame rengime dalyvauti, pagerbti tuos mūsų reprezentantus ir paremti jų dirbamą darbą. O jų darbas mūsų reprezentacijai yra didelis.

### A. A. PUSKEPALAIČIO VARDU AUKOS

A. a. atminties Augustino Alberto Puskepalaičio šermenų metu jo atminimui vietoje gėlių aukojo Tautos Fondui: \$25.00 — Juozas Stašaitis, \$20.00 — Jono Vanagaičio šaulių kuopa Bostone, po \$10.00 — J. ir M. Ensina, A. ir J. Ensina, O. Ivaškienė, A. Kriščiūnas, K. ir A. Šimėnai, N. Šležienė, po \$5.00 — St. Augonis, F. Casper, A. Januška, F. Karosienė, J. A. Liutkoniai, K. Merkis, V. Stelmokas, M. Vaitkevičienė ir A. Vakauzienė ir \$2.00 — S. Šnekutis.

### NAUJA BALFO SKYRIAUS VALDYBA

Bostono BALFO skyriaus valdyba jau yra sudaryta, bet ji darbą pradės tik po BALFO veiklos 35 metų sukakties paminėjimo. Ją sudaro: pirm. kun. Antanas Baltrušūnas, vicepirm. Antanas Januška, išd. Petras Novodzelskis, sekr. Ona Vilėniškienė. Balf'o sukaktuviniu parengimu dar rūpinasi senoji valdyba.

### DALĖS PARODA

Lietuvių Moterų federacijos bažnyčioje po 10 val. mišių, pobažnytinėje salėje parapiečiai yra pavaišinami kavute ir pyragaičiais. Tai lyg nauja proga parapiečiams susitikti ir pasikalbėti. Mat Bostono lietuvių parapiją sudaro ir labai toli gyvenantieji. Kavute ir py-

ragaičiais rūpinasi Česlava Aleksonienė. Tai gražus pavvyzdys.

### LIETUVIŲ DIENA

Lietuvių diena, rengiama LB Bostono apygardos, įvyks rugsėjo 23 d. Maironio parke Shrewsbury. Programoje bus dailės paroda ir bus suvaidinta ištrauka iš K. Inčiūros dramos "Vincas Kudirka". Vaidina Bostono lietuvių dramų sambūrio nariai: Danielius

Averka, Pranas Averka, Vladas Bajerčius, Kazys Barūnas, Andrius Dilba, Marija Gineitienė, Jurgis Jašinskas, Rozalija Petronienė ir Angelė Vakauzienė. Režisuoja aktorė Aleksandra Gustaitienė. Taip pat bus paskaita. Paskaita ir vaidinimas rišami su spaudos draudimu, nuo kurio panaikinimo šiemet suėjo 75 metai.

Lietuvių Dienos pradžia 12:30 minučių vėliavos pakėlimu. (ap)

## TAUPLYKITE DABAR

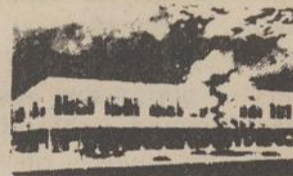
Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bêt kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

**UZ CERTIFIKATUS MOKAME:**  
 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.  
 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.  
 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.  
 6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

**VĒLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI** pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

**Saint Anthony Savings**



1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650  
 Phone (312) 656-6330  
 Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.  
 Juozas Gribauskas, vedėjas

## PETKUS

TĒVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.  
 1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.  
 Tel.: 476-2345

AIKŠTĒ AUTOMOBILIAMS STATYTI

### MORGAN ENGINEERING

ALLIANCE, OHIO  
 HAS IMMEDIATE OPENING FOR  
**DESIGN ENGINEERS and DRAFTERS**  
 Mechanical - Structural - Electrical

Morgan Engineering has immediate openings for experienced Engineers and Drafters for proposal and production engineering. Applicants should have experience in cranes, material handling equipment or steel mill equipment. Apply to: W. A. WURLER.

ALSO NEEDED  
**JOURNEYMEN**  
**ELECTRICIANS and ASSEMBLERS**  
 APPLY TO PERSONNEL OFFICE

Excellent working conditions, rates of pay and fringes  
**MORGAN ENGINEERING**  
 (216) 823-6130; Ext. 253

947 E. Broadway, Alliance, Ohio 44601  
 An Equal Opportunity Employer  
 We Welcome Female Applicants (33-37)

WANTED 1ST CLASS SKILLED

**YACHT CARPENTERS**

MUST BE FULLY QUALIFIED IN ALL PHASES OF YACHT CARPENTRY/CABINETRY.  
 Excellent opportunities. Paid insurance, vacation and holidays. Apply in person.



**MERRILL-STEVENS DRYDOCK CO.**  
 1270 N.W. 11 St., Miami  
 324-5211  
 Equal Opportunity Employer (36-38)

## Naujiems skaitytojams Dirva siuntinėjama iki šių metų galo už 2 dolerius!

Vilties draugijos valdyba, norėdama praplėsti skaitytojų ratą ir supažindinti su Dirva tuos, kuriuos neskaityto, nutarė **NAUJIEMS SKAITYTOJAMS** šios dienos iki 1980 m. sausio 1 d. siuntinėti Dirvą tik už **DU DOLERIUS**.

Be abejo, Jūs turite pažįstamų kurie iki šiam laikui Dirvos neskaitė — užprenumeruokite jiems susipažinimui už 2 dolerius! Gal jiems patiks Dirva ir kitais metais patys taps jos skaitytojais ir prenumeruatoriais.

Jei kiekvienas atsiųs tik vieną adresą — Dirvos skaitytojų padvigubės ir laikraštis sustiprės.

### IŠKIRPTI

#### DIRVA

P. O. Box 03206  
 Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu ..... dol. ir prašau siuntinėti Dirvą nuo šios dienos iki 1980 m. sausio 1 d. už 2 dol. šiems asmenims:

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Užsakytojas: .....

# Dabar taip mažas pasaulis ir net už dar mažesnę kainą. Telefonu.

Greece,	\$6.00
Israel*,	\$5.85
Italy,	\$4.80
France,	\$6.00
Spain,	\$4.80
Germany,**	\$4.80
Belgium,	\$4.80
United Kingdom,	\$3.60
Ireland,	\$3.60
Japan***	\$5.85

Kodėl neskambinti į užjūrį pasisvečiavimui?

Naudojantis žemomis International Direct Dial kainomis, 10 viršminėtų kraštų ir 54 kitų, įskaitant Carribbean, užjūrio skambinimai yra pigesni negu kada nors.

Žemiausia kaina yra 3 minučių tiesioginio skambinimo paprastai tarp 5 p.m. ir 5 a.m. ir bet kuriuo laiku sekmadienį.

Atsiminkite, kada jūs išsukate patys, sutaupote pinigų. Taigi, pasitikrinkite White Pages savo telefono knygoje, kad žinotumėte ar jūsų vietovė turi International Dialing.

Jeigu jūsų vietovė neturi International Direct Distance Dialing, operatorius patarnaus jums ir jūs vistiek gausite už naują žemą kainą.

Jūs rasite White Page visas reikalingas instrukcijas. Arba veltui gaunamoje brošiūroje rasite tiesioginio skambinimo informacija, paskambindami Ohio Bell Business Office.



Visos kainos plus taksai. Priedo prie naujo Direct Dial kainų laikna 15 procentų nuolaida pritaikoma visiems užjūrio skambinimams iki lapkričio 15 nebent būtų atšaukta, pakeista ar pratęsta.  
\*Sumažintos kainos taikomos tik tai šeštadieniais ir sekmadieniais.  
\*\*Sumažintos kainos tik tai naktį 5 p.m. — 5 a.m.  
\*\*\*Sumažintos kainos taikomos tik tai sekmadieniais.

## Kanados Lietuvių Diena įvyks St. Catherine

Kanados Lietuvių Diena šiais metais tenka suruošti St. Catharines Apylinkės Bendruomenei. Tai bus 24-ji Kanados Lietuvių Diena. Pirmąją Kanados Lietuvių Diena suruošė Hamiltono Apylinkės Lietuvių Bendruomenė. Hamiltone lietuvių kolonija yra savo dydžiu 3-čioji Kanadoje su apie du tūkstančių gyventojų. St. Catharines 10 kartų mažiau. Nežiūrint, kad ir mažai lietuvių, bet būdami veiklūs ir šiais metais ėmėsi šio didelio darbo — suruošti 24-tąją Kanados Lietuvių Dieną. Pasiruošimo darbai vyksta planingai.

Spalio 6 d. 6 val. p. p. įvyks bendras susipažinimo vakaras Prudhomm's Motor Hotel, Victoria salėje, visai arti prie QEW greitkelio. Apie 8 mylios nuo St. Catharines Toronto kryptimi. Važiuojantiems nuo Buffalo, pravažiuojus St. Catha-

rines miestą už QEW greitkelio bus rodyklė: Prudhomm's Boulevard ir pasukite dešinėn, už vienos minutės privažiuosite Prudhomm's Hotelį. Važiuojantiems nuo Toronto ir Hamiltono privažiuosite rodyklę Victoria Avenue sukite dešinėn ir privažiavus "Stop" sukite kairėn ir pervažiuavus tiltą sukite dešinėn ir įvažiuosite į Prudhomm's Hotel.

Kas norite iš anksto užsisakyti nakvynes skambinkite 1-416-562-4101. Šiame viešbuty yra žemiausios kainos nakvynėms. Kas norės nakvynes užsisakyti iš anksto St. Catharines mieste arti koncerto salės gali kreiptis į šiuos motelius: Maywood Moter 87 Meadowvale Drive, telefonas 1-416-934-2531 arba Q-Way Motel 260 Lake St., tel. 1-416-684-9245.

Spalio mėn. 7 d. 2 val. p.

p. iškilmingos pamaldos St. Catharines katedroj Church St. Po pamaldų vainiko padėjimas prie Kanados Laisvės paminklo. 4 val. p. p. iškilminga dalis ir koncertas St. Catharines Collegiate Institute 34 Catharines Street.

Programoje dalyvauja: solistai: Justina Sriubiškienė ir Vytautas Paulionis, abu iš Toronto, Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" vad. G. Breichmanienės, Toronto lietuvių vyrų choras "Aras" vad. V. Verikaičio, Toronto "Prisikėlimo" parapijos choras, vad. V. Verikaičio ir Hamiltono "Aušros Vartų" parapijos choras vad. D. Deksnytės - Powell, globojamąs prel. dr. Juozo Tadarauško.

Kas važiuos į pamaldas geriausia vieta mašinas pastatyti A & P krautuvės aikštėje Welland Street. Iš ten bus visai arti katalikų katedra ir koncerto salė.

Ruošiant 24-tą Kanados

Lietuvių Dieną, ta proga yra ruošiamas ir tautodailės paroda St. Catharines Centennial Public Library Mills Memorial Room 54 Church St. Parodoje dalyvauja su rodiniais "Vaivorykštė" iš Montrealio, v a d o vaujant Irenai Lukoševičienei.

Paroda bus atidaryta spalio 5-7 dienomis. Dėl parodos lankymo valandų ir kitos informacijos skambinti Virginijai Žemaitienei tel. 935-9060.

Ruošiant 24-tą Kanados Lietuvių Dieną yra suteikta pagalba pasireikšti ir Kanados jaunimui. Spalio mėn. 5 d. 8 val. vakaro Kanados jaunimo šokiai Multi Culture Centre salėje 185 Bunting Rd.

Spalio 6 d. 8:30 ryto iki 4:30 p. p. Kanados Lietuvių Jaunimo suvažiavimas Prudhomm's Motor Hotel, Brass Room. Šis Kanados Lietuvių Jaunimo suvažiavimas bus labai svarbus, nes jame bus pranešimai iš

IV-to Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ir rodos skaidrės.

St. Catharines lietuvių kolonija maža. Prašome paramos savo atsilankymu į susipažinimo vakarą ir labiausiai į koncertą, nes ten bus svetimtaučių ir Kanados valdžios atstovų.

J. Šarapnickas  
K. L. D. Informacija

WANTED JOURNEYMEN  
OR 1ST CLASS SKILLED  
AUTOMATIC SCREW  
MACHINE  
OPERATORS AND SET UP MEN  
For Connonatics & New Britain  
Machines.  
1ST & 2ND SHIFTS.  
Must be able to set up work from  
blue prints and close tolerance. Excel-  
lent wages and fringe benefits. Apply:  
HORTON COMPANY  
2335 E. HIGH ST.  
JACKSON, MICH. 49203  
(33-11)

WANTED JOURNEYMEN  
OR 1ST CLASS SKILLED  
AUTOMATIC SCREW  
MACHINE  
SET UP MEN  
For ACME Gridley, Automatics. Must  
be able to set up work from blue  
prints & close tolerances. New grow-  
ing shop with real growth potential.  
WRITE OR CALL  
UNIVERSAL SCREW  
PRODUCTS INC.  
1111 RACE ST.  
LANSING, MICH. 48906  
517-485-2121  
(33-39)

**CLEVELANDO  
PARENGIMAI**

- RUGSĖJO 22 D. Nerijos ruošiamas koncertas - balius "Konrado kavinė".
- RUGSĖJO 30 — 4:00 val. Vilniaus Universiteto 400 m. sukakties minėjimas
- SPALIO 6 D. Balfo 35 metų sukakties minėjimo balius Lietuvių Namuose.
- SPALIO 7 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.
- SPALIO 12, 13, 14 D. šaukiamas Lietuvių Kongresas Clevelande. Rengėjai Amerikos Lietuvių Taryba.
- SPALIO 20 — Tėvynės Garsų radijo 30 metų sukakties minėjimo vakaras Lietuvių namuose.

- SPALIO 21 D. D.M.N.P. parapijoj moterų sąjungos tradicinė vakariėnė.
- SPALIO 27 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas Lietuvių Namuose.
- SPALIO 28 D. Vyčiai Sr. ruošia šv. Jurgio parapijos salėje pietus.
- LAPKRIČIO 3 D. — Lietuvių klubo \$1,000 kultūrinės premijos įteikimo balius Lietuvių namų salėje.
- LAPKRIČIO 10 D. Karuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.
- LAPKRIČIO 17 D. Korp! Neo-Lithuania šventė - balius su Neo-Lithuania orkestru iš Chicagos.
- LAPKRIČIO 18 D. Ohio Lietuvių Dienos. Rengia Cle-

- velando LB Apylinkės ir Ohio Apygardos Valdyba.
- LAPKRIČIO 24 — Vienos dienos rekolekcijos DMNP parapijoje.
- LAPKRIČIO 25 D. — 4 val. DMNP parapijos 50 metų sukakties minėjimas įvyks parapijos salėje.
- GRUODŽIO 1-2 D. Mindaugo Nasvyčio meno paroda Lietuvių Namuose. Ruošia Korp! Giedra.
- GRUODŽIO 2 D. pianisto Vytauto Puškoriaus koncertas.
- GRUODŽIO 2 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.
- GRUODŽIO 16 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiama Kalėdų eglutė.

1980 m.

- SAUSIO 20 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.
- VASARIO 3 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.
- KOVO 16 — 4:00 val. Kultūrinė popietė DMNP parapijos salėje.
- BALANDŽIO 12 D. Dirvos 65 metų sukaktuvinis koncertas. Programą atliks solistė B. Dapšienė iš Los Angeles. Koncertas įvyks DMNP parapijos salėje.
- BALANDŽIO 20 D. Madų paroda. Rengia Vyr. Skaučių Židinys.
- GEGUŽĖS 4 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoj Komunija.



Clevelando mieste susisiekimui RTA įsigijo 157 naujus autobusus, kurie gražūs iš lauko ir patogūs viduje.

**Siuntiniai į Lietuvą - 1979**

Patariame siųsti tik tai, kas paskutiniu laiku Lietuvoje pageidaujama ir naudinga.

Siuntinys nr. 2, 1979

Labai gera vyriškai eilutei vilnonė angliška medžiaga — 3 m.; vilnonė angliška moteriškai eilutei medžiaga — 3 m.; vilnonė medžiaga suknelei arba vakarinei suknelei medžiaga (visos šios medžiagos gali būti įvairių spalvų); vyriški išėginiai marškiniai; vyriškos arba moteriškos firmos "Levi" arba "Wrangler" džinsai (tik tokių Lietuvoje pageidaujama) ir trumpas sudedamas lietsargis vyriškas arba moteriškas.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu ....\$275.00

Į šį siuntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima dadėti 4 m., 3 m. dirbtinio minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų naudingesnių dalykų:

Avikailiai. Ilgi, vyriški arba moteriški, tikro kailio kalnieriūs, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas .....	\$242.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui .....	94.00
Jeans, Wrangler arba Levi Strauss .....	44.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis .....	37.00
Vyriškos arba moteriškos nailoninės kojines .....	3.30
Tights (kojinės-kelnaitė) .....	4.40
Vilnonė gelėta skarelė arba nailono didelė skarelė .....	13.00
Geresni marškiniai .....	15.00
Vyriški arba moteriški bateliai .....	39.00
Puiki suknelei medžiaga .....	30.00
Vilnonė eilutei medžiaga, vyrams arba moterims ..	61.00
Geresnė vilnonė medžiaga eilutei .....	88.00
Crimplene medžiaga suknelei .....	22.00

Kartu su rūbais galima siųsti šie maisto produktai: ½ sv. arbatos — \$4.40; ½ sv. nescafes — \$6.60; 1 sv. pupelių kavos — \$7.50; 1 sv. šokoladinių saldinių — \$7.50; 1½ sv. razinkų — \$2.60; 40 cigarečių — \$5.00.

Norime atkreipti klientų dėmesį, kad mes siuntinius tuojau išsiunčiame vos gavę užsakymą. Sąskaitas prisiunčiame tik pasiuntus siuntinius, kurios galima apmokėti paprastu čekiu.

**BALTIC STORES LTD.  
(Z. & V. Juras)**

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England  
Telefonas 01-460-2592

**A. A.  
ARVYDUI VAIČJURGIUI**

taip staiga ir nelauktai mirus, jo liūdintiems tėvams ir mūsų mieliems prieteliams VALEI ir JUOZUI VAIČJURGIAMS, jų dukrai BIRUTEI ŠLEŽIENEI, močiutei VERONIKAI LIAUBIENEI ir visiems artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą

Lili ir Vladas  
B l o ž ė s



**MOKAME AUKŠČIAUSIA  
NUOŠIMTĮ**

**UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS**

<b>6 1/2%</b> įnešus \$100 12 mėnesių	<b>6 3/4%</b> įnešus \$100 30 mėnesių
<b>7 1/2%</b> įnešus \$100 48 mėnesiams	<b>7 3/4%</b> įnešus \$100 72 mėnesiams
<b>8%</b> įnešus \$100 96 mėnesiams	

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarus santaupų knygutės nuošimtis (5 1/2%).

**PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS  
REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ**

Už įnašus mokame  
**5 1/2%**

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.  
Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.  
MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS  
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

**Superior Savings  
AND LOAN ASSOCIATION**

ATIDARYTA SEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE  
798 East 185th Street  
481-8552



32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave. 14406 Cedar Ave.  
779-5915 681-8100 381-4280

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

**LATVIAN ROOFING**  
Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.  
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.  
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

**DELLA E. JAKUBS & SON  
LAIDOJIMO ĮSTAIGA**

936 East 185th St. Cleveland, Ohio  
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglandoje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

# Flotilė jau čia!

Mūsų nauja flotilė 157 RTA autobusų jau čia. Ir kokia tai flotilė! Šie General Motors autobusai turi pažengusią išvaizdą su daugeliu naujų priedų keleivių patogumui ir džiaugsmui.

## ŠILTAS IR MALONUS VIDUS.

Nauji GMC autobusai turi žavintį vidų. Oranžinės ir rudos spalvos derinys yra šiltas ir raminantis. Reikia tik atsisėsti didelėse patogiose sėdynėse ir džiaugtis kelione. Didžiuliai langai nepraleidžia saulės spindėjimo yra idealūs skaitymui ar vaizdų stebėjimui.



Ir žinoma taip pat yra automatinė oro vėsinimo ir šildymo sistema apskritam metų keliavimui.

## RYŠKŪS IR AIŠKŪS IŠ LAUKO.

Nauja flotilė atrodo taip pat gerai iš lauko kaip ir viduje. Autobusai yra spindinčiai balti su RTA raudonomis ir oranžinėmis juostomis žemiau langų.

Dideli ir aiškūs krypties užrašai prieky ir šone, kas palengvina reikiamo autobuso atpažinimą.

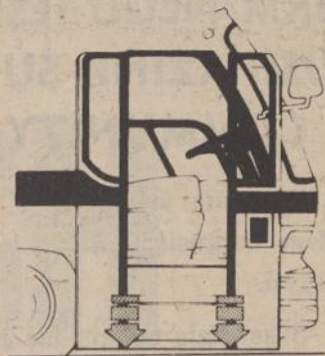
## PAGAMINTI TAIP PAT GERAI, KAIP ATRODO.

Nauji autobusai turi daugiau negu gražią išvaizdą. Jie turi išskirtiną rūši nepriklausomos priekinės įtampos sistemą. Toji naujenybė palengvina autobuso valdymą ir tai reiškia švelnesnę ir stabilesnę kelionę jums.

## SPECIALŪS PRIEDAI SPECIALIEMS KELEIVIAM.

Flotilės konstrukcija daro ji patogesniu senesniųjų ir invalidų naudojimui.

Autobusai turi "klaupimo" sistemą, kuri nužemina autobuso laiptus įėjimui ir išėjimui. Priedu, galinės durys yra daug platesnės.

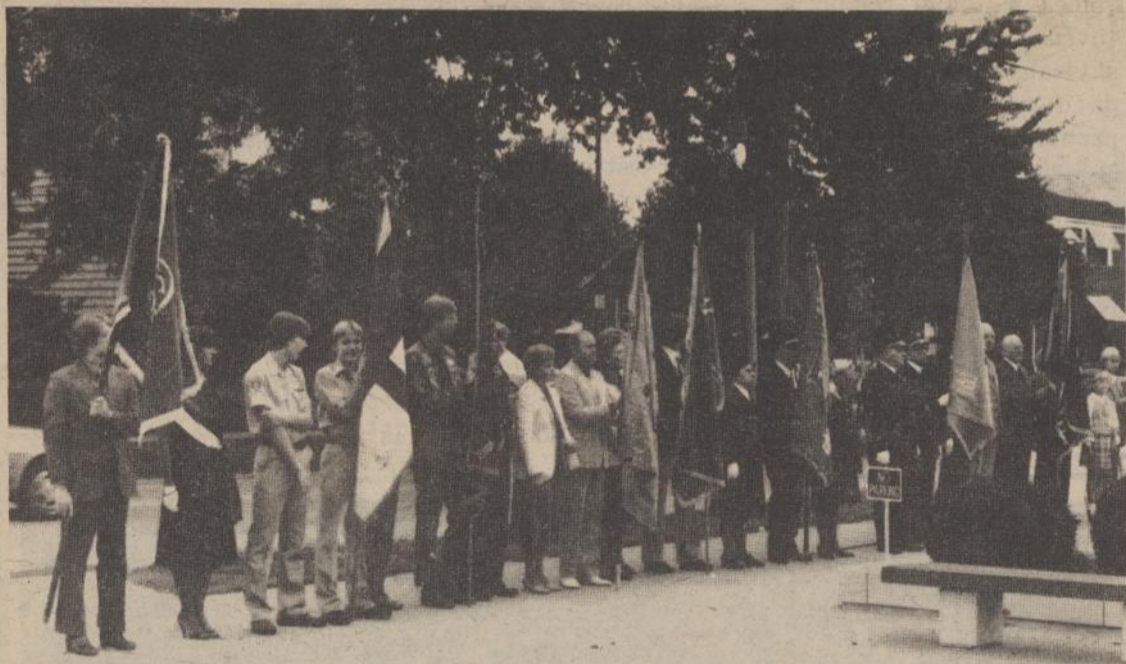
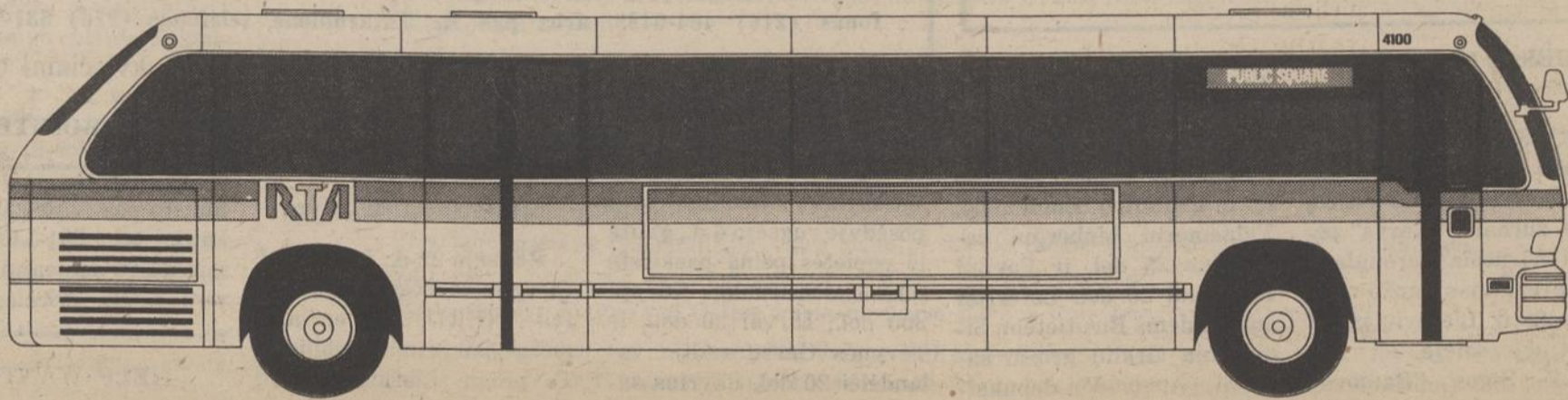


## LAUK PASIRODANT MŪSŲ FLOTILĖS.

Naujieji autobusai greitai bus visose linijose. Tikriausiai jūs matysite vieną ir savo apylinkėje. Jie yra jūsų ir jūsų parama RTA įgalino turėti juos, kad geriau aptarnauti Cuyahoga apskritį. Ir žinokite, kad RTA įvertina jūsų paramą.

# RTA

Greater Cleveland Regional Transit Authority



Organizacijų vėliavos prie paminklinio kryžiaus DMNP parapijos aikštėje. J. Garlos nuotr.

## CLEVELANDE IŠKILMINGAI PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

Tautos Sventės minėjimas Clevelande įvyko rugsėjo 8 d. 7 v.v. DMNP parapijos salėje. Minėjimą atidarė LB Clevelando Apylinkės pirm. J. Malskis, pakviesdamas į sceną dr. V. Bieliauską pagrindinei šio minėjimo kalbai.

Prelegentas, daugeliui iš spaudos pažįstamas ir žinomas kaip tarptautinio vardo mokslininkas, šiuo metu profesoriaujantis Cincinnatti Ksa vero universitete, savo kalboje išryškino mūsų tautos veidą ir nušvietė jį iš psichologinio taško. Palietęs pirmiausia tėvynę palikusios tautos dalies kelionę ir nežinią - iki pastovaus įsikūrimo įvairiose pasaulio šalyse, vėliau grįžo prie tautos kamieno ir kančių, kurias dabar išgyvena tauta. Būdamas

psichologas jis kreipė savo pasakaitos pagrindinę mintį į šių dviejų mūsų tautos grupių psichologinius skirtumus bei jų skirtingą gyvenimo ir galvojimo stilių. Prelegentas, kaip šios srities mokslininkas viešdamas Lietuvoje, turėjo progos pasidalinti mokslinė informacija bei psichologiniais testais ir su ten esančiais mokslininkais. Savo žodyje pabrėžė, jog okupacija ne tik keičia tautos galvosena, bet ją rusina ir žaloja jau nuo pat vaikų darželio. Tuo skirtingas galvojimo stilius tarp mūsų ir likusių tėvynėje kas kart vis ryškėja, ir tautai yra didelis pavojus. Dr. V. Bieliausko paskaita, nors buvo daugiau akademinio pobūdžio, buvo įdomi ir skatinanti dar daugiau suakty

vinti kovą dėl mūsų tautos laisvės.

Meninę šio minėjimo dalį atliko viešnia iš Montrealio sol. Gina Čapkauskienė ir muz. Jonas Govėdas iš Toronto.

Pirmoje dalyje sol. G. Čapkauskienė išpildė tris H. Purcell kompozicijas. Siomis dainomis solistė atskleidė žavėtiną savo balso techniką bei artistinę interpretaciją. Sekanti programos dalis buvo tikra staigmena. Čia solistė pristatė keturius muz. J. Govėdo kūrinus, kurie pirmą kartą nuskambėjo scenoje. Tai keturi mūsų poetų kūriniai, kuriems suteikta muzikinė išraiška ir kurie nušvito visai naujomis formomis bei žavėtinai solistės interpretacija. Tai tikrai puikus mūsų jauno muziko

kūrybinis darbas. Tikimės ir daugiau J. Govėdo naujų kūrinių, kurie papildys mūsų tautos muzikinį lobyną. Siomis dainomis muz. J. Govėda visus nepaprastai sužavėjo ir gausūs plojimai lydėjo kiekvieną dainą. Programos pabaigoje solistė padainavo ariją iš operos 'Lucia de Lammermoor'. Publikos plojimų iškviesta solistė dar atliko ariją iš operos 'Marta', bei V. Kuprevičiaus 'Lakštingalos giesmė'.

Programos atlikėjai buvo apdovanoti gėlėmis ir gausiais plojimais. Minėjimą uždarė N. Lenkauskaitė. Pabaigai visi sugiedojo 'Lietuva Brangi'.

Sekančią dieną DMNP šventovėje Tautos Sventės intencija buvo atnašautos Sv. Mišios. Prieš pamaldas, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis, prie paminklinio kryžiaus buvo iškelta Lietuvos trispalvė. Sv. Mišių metu giedojo Ramo-

vėnų choras vadovaujant muz. J. Kazėnui. Vargonais pritarė G. Karsokienė. Prasmingą šventei pritaikintą pamokslą pasakė parapijos kleb. kun. G. Kijauskas, S.J. Pamokslas pagrindinė mintis, kad žmogus be tėvynės bei tautos pajautimo atsiduria nežinion ir visų didžiausia užduotis išlaikyti tėvynės meilę skaisčia neturėtų mums būti našta, nes mūsų Kūrėjas tai įrašė į mūsų širdis. Mišių auką nešė R. Bublyte, D. Kašubaitė, L. Biliūnas, K. Rociūnaitė, N. Lenkauskaitė ir A. Kazlauskas. Skaitymus Sv. Mišių metu skaitė LB Clevelando Apyl. pirm. J. Malskis. Tikinčiųjų Maldos tekstai buvo paruošti raš. B. Gaidžiūno.

Visų bendra malda ir susikaupimu buvo užbaigta Tautos Sventė palikusi kiekvieno širdyje viltį, kad mūsų žemė po kančių atbus.

I. Bublrienė



Tautos šventės programos atlikėjai. Iš kairės: dr. V. Bieliauskas, muz. J. Govėdas, sol. Gina Čapkauskienė ir LB Clevelando apylinkės pirm. J. Malskis. V. Bacevičiaus nuotr.

## PIRM NEGU IEŠKOSI DARBO SUSIPAŽINK SU CUYAHOGA COMMUNITY COLLEGE.

Praeitais metais 95% Cuyahoga Community College baigusiųjų, kurie ieškojo darbo, buvo pasamdinti.

Sekančiais metais jūs galite būti vienas iš jų.

CCC siūlo kvalifikuotą išmokslinimą, kuris gali paruošti jus karjerai metų ar dviejų laikotarpyje. Išmokslinimas, kuris kainuoja žemiau 2 dol. dienai, pilnu laiku. Esant trijose vietose (East, West ir Metro), jūs galite pasinaudoti CCC nesvarbu kur begyventumėte.

Jūs netgi galite dirbti ir lankyti nepilnu laiku.

Cuyahoga Community College. Jeigu jūs norite pagerinti savo dalią gyvenime, tai yra vieta pradžiai.

Rudens ketvirčio registracija baigiasi rugsėjo 22 d.



**Cuyahoga Community College**

A real education for the real world

EASTERN CAMPUS  
464-3535

METRO CAMPUS  
241-5365

WESTERN CAMPUS  
842-7773

### GERAI PAVYKUS POPIETĖ

LKV S-ga "Ramovė" Clevelando skyrius, kiekvienais metais savo narių ir svečių tarpe, žurnalui "Karys" paremti suruošia parengimą. Šis parengimas įvyko rugpjūčio 26 d. Lietuvių namų viršutinėje salėje.

LKV S-gos "Ramovė" Clevelando skyriaus valdyba, širdingai dėkoja Clevelando ir apylinkės lietuviams už atsilankymą į popietę ir savo aukomis prisidėjusiems prie gražaus skyriaus tikslo. Didelė padėka skyriaus garbės narei Irenei Plechavičienei už atsiuntimą piniginės aukos

60 dolerių ir loterijai fanto. Pranui Puškoriui, paaukojus 50 dolerių atminimui žuvusio Vietnamo kare Gedimino Eidukaičio, Valdemarui Šenbergui paaukojus 25 dol. ir Povilui Banioniui 20 dol. Loterijai aukojusiems Birutietėm, Sidabrinėm žirklių grožio salionui, A. ir V. Čepukaičiams, p. Stuogienei, U. Grincienei, O. Jokūbaitienei, Patrijos savininkui, F. Jurevičiui, Smelstoriams, Mačienei. Taip pat didelė padėka skyriaus valdybai ir visiems kitiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie taip gerai pavykusios popietės.

### PIRMAS METINIS LIETUVIŲ KLUBO CLAM BAKE

šeštadienį, š. m. rugsėjo 22 d.

nuo 5:00 iki 8:00 v. v.

Bufeto stiliaus \$9.00 asmeniui, vaikams \$5.00.

Tiketai privalo būti nupirkti iš anksto iki rugsėjo 20 d. Lietuvių Klube, 877 East 185th Street.  
(Parduodama tik 200 tiketu).

Menu susideda iš:

Clam Chowder Clam Broth  
Steamed Chicken-Half  
Dozen Clams  
Corn-on-the-cob  
Parsley-buttered red-skinned potatoes  
Assorted Relishes

### Ši sekmadienį

nuo 11:00 v. ryto iki 3:30 v. p. p.

bus duodami sekmadieniniai lietuviškų patiekalų pietūs:

Kopūstų sriuba  
Silkės  
Zrazai  
Cepelinai  
Karbonadai  
Balandėliai  
Virtiniai  
Viščiukas  
ir visi priedai.

(Su šiuo kuponu sekmadieniais, rugsėjo ir spalio mėn. vienam asmeniui nuolaida 50 c.).

## CLEVELANDO TĖVYNĖS GARSŲ RADIJO 30-TIES METŲ SUKAKTIES MINĖJIMO

ir

## vedėjo JUOZO STEMPUŽIO pagerbimo VAKARAS

Lietuvių Namų salėje, šeštadienį, spalio 20 d., 7:30 val. vak.

Idomią dailiojo žodžio ir muzikos programą atliks menininkai

Laima ir Darius LAPINSKAI.

Šokiams gros R. STRIMAIČIO orkestras.

Kokteiliai ir vakarienė.

IĖJIMAS ASMENIUI \$15.00.

Rezervacijos priimamos iki spalio 15-tos dienos pas Gr. Kudukiene, telefonas (216) 464-6489, arba pas R. Tatarūnienę, telefonas (216) 531-5924.

Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti šioje šventėje.

RENGIMO KOMITETAS

Skyriaus valdyba savo posėdyje rugsėjo 6 d., gautą iš popietės pelną paskirstė sekančiai: žurnalui "Karys" 300 dol., Dirvai 20 dol., ir Tėvynės Garsų radijo valandėlei 20 dol. Skyrius savo didelėm aukom yra parėmęs ir toliau remia lietuvišką veiklą. Taip pat skyriaus valdyba Clevelando ir apylinkės lietuviams praneša, kad ramovėnų kiekvienais metais ruošiamas Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas - balius įvyks lapkričio 10 d. 7 val. vakaro Lietuvių namų viršutinėje salėje.

Smulkiau apie šventės minėjimą bus paskelbta vėliau. (ep)

### NERIJOS SUKAKTIS

Rugsėjo 22 d., šeštadienį, Clevelando vokalinis vienetas "NERIJA" švenčia 5 metų įsikūrimo jubiliejų. Ta proga, Lietuvių Namų viršutinėje salėje 7:30 v. v. atkurs Konrado Kavinę, kurioje daugelis kauniškių anais laikais yra praleidę gražiausius savo jaunystės momentus. Romo Strimaičio orkestras pavaduos garsų Hofmeklerio orkestrą, o "Nerija" dainuos Šabaniausko ir kitų aistringus tango, valsus ir fokstrotus. Bus užsienietišku gėrimų, egzotiškų kavų, tortų ir kitų užkandžių. Stalai 4, 8 ir 10 žmonių užsisakyti iš

anksto pas Nijolę Lenkauskaitę, tel. 831-1494. Įėjimas \$5.00 asmeniui. Nerija visus mielai kviečia.

### HELP WANTED

Needed motherly woman to house clean, do laundry and some child care. Must be able to take phone massages, 4 or 5 days. Call: 283-0208 or 283-4340.

(36-37)

NEPAMIRŠKITE  
ATNAUJINTI  
DIRVOS  
PRENUMERATĄ



### CLEVELANDO "NERINGOS" IR PILĖNŲ SKAUTŲ TUNTAI

kviečia visą Clevelando jaunimą įstoti į skautų eiles. Sueigos prasidėjo rugsėjo mėn. 17 d. ir vyksta kiekvieną pirmadienį nuo 7:00 val. vak. iki 9:00 val. vak. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos patalpose.

Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į:

E. Nainienę, telef. 481-8472

Loretą Čipkutę, telef. 944-2167

Remigijų Belzinską, telef. 531-4607



## CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Lietuvių klubo premijai (1000 dol.) kandidatų siūlymo terminas pratęsiamas iki š. m. rugsėjo 24 d. Siūlymus siūsti komisijos pirm. dr. H. Brazaičiui, 35210 Maple Grove Road, Willoughby, Ohio 44094. Premijai gauti sąlygos buvo paskelbtos Dirvoje š. m. rugpiūčio 30 d.

• Pianisto Vytauto Puškoriaus koncertas įvyks š. m. gruodžio 2 d., 3 val. 30 min. p. p. The School of Fine Arts, 38660 Mentor Ave., Willoughby, Ohio. Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai prašomi šią sekmadienio popietę skirti mūsų jauno pianisto koncertui.

• Balfo 35 metų veiklos sukaktuvių minėjimas-banketas su menine programa įvyks spalio 6 d. 7:30 val. vakaro Lietuvių Namuose. Bilietai bus platinami sekmadienį po lietuviškų pamaldų DMNP parapijos kavinėje ir šv. Jurgio salėje. Be to, bilietus galima užsakyti telef.: 486-5970 arba 481-2836.

• Tradicinis Clevelando lietuvių lauko teniso turnyras ruošiamas rugsėjo 29-30 d. Suinteresuotieji skambinkite Vytui Klioriui tel. 531-6459 kviečiami pradedantieji.

• Vakaronė su jaunimu, rengiama LB Clevelando apylinkės, įvyks šį ketvirtadienį, rugsėjo 20 d. 7:30 DMNP parapijos mažoje salėje. Grįžę iš Jaunimo kongreso atstovai N. Lenkauskaitė, K. Rociūnaitė ir S. Čyvas padarys pranešimus.

### ALOYZAI MIKALONIENEI

mirus, jos dukrai ALDONAI, žentui ANTA-

NUI KAVALIŪNAMS ir jų šeimai reiškia-

me gilią užuojautą

Ramovėnų Vyrų Choras

A. A.

Brangiai Motinai

ALOYZAI MIKALONIENEI

mirus, jos dukrai ALDONAI KAVALIŪNIENEI ir šeimai nuoširdžiausią užuojautą reiškia

M. A. LIUTKAI  
N. V. BRAZIULIAI  
E. STEMPUŽIENĖ  
G. A. KARSOKAI

## George V.

# VOINOVICH

## KODĖL JIS VERTAS JŪSŲ BALSŲ.

Clevelando laukia labai sunkūs laikai. Ir miestas desperatiškai reikalingas žmogaus galinčio pajungti administratyvines jėgas problemų sprendimui ir sukurti kooperavimo atmosferą, kad profesionalai administratoriai galėtų pašalinti chaosą City Hall.



Čia yra pavyzdžiai ką George Voinovich atneša jums:

**Irodytas tarnybos rekordas** — tarnavo tris kadencijas kaip jūsų atstovas Ohio House, penkerius metus kaip County Auditor, dar dvejus metus kaip County Commissioner ir dabar išrinktas Ohio vicegubernatoriumi.

### Kaip County Auditor:

Kovojo už senesnius, padėdamas sumažinti namų mokesčius.

Apgynė veteranus atidengdamas sukybes Soldiers Relief Commission, rezultate šeši nuteisimai už apgavystes pašalpose.

### Kaip County Commissioner:

Prigriebė pašalpų sukčiautojus, kad padėjus tiems, kurie tikrai reikalingi ir užsitarnavo.

Vedė kovą dėl darbų per Department of Economic Development.

Rėmė County Manpower Office kuris parūpina darbus esantiems sunkioje padėtyje.

George Voinovich yra clevelandietis, baigęs Collinwood H. S. ir gavęs diplomus iš Ohio U. ir Ohio State University. Jis yra praktikuojantis advokatas ir jis bei jo žmona (gimusi Janet K. Allan) turi keturius vaikus nuo 9 iki 15 metų amžiaus.

**Kodėl jis nori būti meru:** Todėl, kad yra tikras galėsiąs savo patirtimi ir žinojimu pakelti Clevelando problemas ir galės sudaryti profesionalų grupę, kuri grąžintų kooperavimą ir kompetenciją į miesto vadovybę.

vote.  
**Voinovich** Mayor  
"Together we can do it."

Paid for by Voinovich for Mayor Committee. Sally Furlich, Secretary, 18709 Kewanee Ave Cleveland, Ohio 44119

Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

• Anglų kalbos pamokos ir specialios pamokos pasiruošti pilietybės egzaminams nemokamai pradės veikti įvairiose Clevelando vietovėse. Dėl smulkesnių informacijų skambinkite telefonu 229-9636.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų. Įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelėlių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

### HELP WANTED

Housekeeper must have own transportation. Beachwood area. References required. Call: 464-1045.

**NATIONWIDE INSURANCE**  
Nationwide is on your side

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

Skaitykite ir platinkite  
D I R V A

**HOUSEKEEPER**  
(FULL TIME)

**COOK or TRAINEE**  
(FULL TIME)

**KITCHEN & DINING ROOM HELPERS**  
(PART AND / OR FULL TIME)

**SWITCHBOARD RELIEF**  
(EVENINGS & NIGHTS)

**BUS DRIVER**  
(PART TIME)

Hospitalization, Insurance, Uniforms, Meals & Vacations. Maturity is an asset. Must have transportation to grow with this new venture in Westlake, Ohio.

**OUR HOUSE**  
216-835-2110

### MACHINE REPAIRMAN MAINTENANCE

Experienced journeyman, skilled in repair of all types of fabricating machinery including presses, automatic welder, conveyors, etc. Must be able to work from prints and sketches and use precision instruments. Good hourly wages, vacations, insurance benefits. For appointment call MRS. H. C. BEACH.

216-341-9494.

### INLAND STEEL CONTAINER

9612 Meech Avenue  
Cleveland, Ohio 44105

Equal Opportunity Employer

# DIRVA

## TURININGAS ALT S-GOS DETROITO SKYRIAUS VEIKLOS PAMINĖJIMAS

Š. m. spalio mėn. 21 d., sekmadienį, A. L. Tautinės s-gos Detroito skyrius mini veiklos 30 m. sukaktį. Norima atšvesti turiningai, kaip ir buvo visa skyriaus veikla, kuri varė giliai ir platoką vagą lietuviškoje visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Ruošė koncertus, meno parodas, minėjimus, paskaitas, išvykas bei gegužines. Skyrius ir jo na-

riai gyvai jungėsi ir jungiasi į kitų organizacijų darbą ir bendrus visuomeninius renginius. Todėl skyriaus valdyba maloniai kviečia Detroito lietuvių organizacijų atstovus ir bendrai lietuvius kartu pasidžiaugti skyriaus veiklos 30 m. sukaktimi.

Spalio mėn. 21 d., sekmadienį, 9 val. ryto šv. Antano parapijos bažnyčioje pamaldos už mirusius skyriaus narius. 12 val. 30 min. Lietuvių namuose iškilmingas posėdis — akademija,

meninė dalis — Toronto Gintaro ansamblio dainininkių koncertas, vadovaujamas Giedrės Paulionienės, pietūs ir jų metu sveikini- mai.

Posėdžio programon įeina atidarymas, himnas, invokacija, mirusiųjų prisiminimas, Tautinės s-gos pirm. A. Mažeikos ar jo atstovo žodis, skyriaus veiklos pranešimas ir rašytojo Vytauto Alanto paskaita "Žvilgsnis į lietuvišką nacionalizmą".

Toronto Gintaro ansamblis įsisteigė 1955 m. ir globojamas Toronto skautų "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntu. "Gintaras" švesdamas savo 15 m. sukaktį su savo koncertais lankė Europoje Angliją, Vokietiją, Austriją... 1974 m. "Gintaras", gavęs federacinės vyriausybės paramą, sėkmingai garsino lietuvių vardą Vakarų Kanadoje. Gi šiais metais Winnepego "Folkloramos" Festivalyje visą savaitę Toronto Gintaro dainininkės, vadovaujamos Giedrės Paulionienės, linksmo savo gražiais pasirodymais, atlikdamos įvairias programas. Tad mieliai jos laukiamos su savo dainomis Detrote Tautinės s-gos skyriaus šventėje.

J. Šv.

• Vincas Juodvalkis, jr., Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos valdybos išdininkas, po sunkios bet sėkmingos nugaros operacijos palengva sveiksta ligoninėje. Linkime jam sustiprėti ir vėl įsijungti į Sąjungos veiklą.

• Dirvos novelės konkurso jury komisija (Julija Švabaitė-Gylienė, Juozas Toliušis ir Mečys Valiukėnas) skaito atsiųstas konkursui noveles ir tikimasi greit paskelbs savo sprendimą. Konkurso mecenatas — Simas Kašielionis.

• Lietuvių Gydytojų suvažiavime Toronte š. m. rugsėjo 1-3d. išrinkta nauja Pasaulio Lietuvių Gydytojų centro valdyba: pirm. dr. Domas Giedraitis, vice-pirm. dr. Alicija Ruibienė, sėkr. išd. dr. J. Daugirdas, visi iš Chicagos. Medicinos redaktoriumi paliktas dr. Danielius Degėsys iš Clevelando.

• Rimvyda Valiukėnaitė-Reilly, neolitanė, buv. chicagietė, o dabar gyvenanti Laramie, Wyo., atnaujindama prenumeratą, atsiuntė Dirvai paremti 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame.

• Los Angeles šv. Kazimiero parapija, vadovaujama prel. J. Kučingio, Lietuvių Religinei šalpai šiais metais suaukojo 7,799 dol. Tai rekordinė rinkliava, pralenkianti visas kitas lietuviškas parapijas. Ji yra losangeliečių tautinio ir religinio subrendimo ir sąmoningumo ženklas.

## TAUTOS ŠVENTĖ ELIZABETH

Rugsėjo 8-ji yra itin svarbi data ilgoje Lietuvos istorijos raidoje. Ji yra tamprai surišta su Vytauto Didžiojo planu tapti Lietuvos karaliumi. Deja, mūsų kaimynai iš pietų, lenkai, tą planą suklūdė. Jie užpuolė karūną vežančius pasiuntinius ir pasigrobė vainiką. Nors kita vainikavimo data buvo numatyta kiek vėliau, tačiau Vytautas jos nebesulaukė, nes neužilgo jis pasimirė.

Elizabetho Tautinės Sąjungos skyrius jau per daugelį metų rengia tautos šventės minėjimą. Skyriaus valdybos rūpesčiu ir dabar šis minėjimas įvyks šeštadienį, rugsėjo 22 dieną, 7 val. vakare Lithuanian Liberty Hall patalpose, 269 Second Street, Elizabeth, New Jersey.

Atitinkamą kalbą pasakys iš New Yorko visuomenininkas, daug dirbęs BATTUN'o baltiečių organizacijoje, Kęstutis Miklas. Meninę programos dalį atliks nuolatinė lietuviškų renginių talkininkė solistė Ona Zubavičienė. Ją fortepijonu palydės jauna muzikė Audronė Veblaitytė. Po programos, kaip paprastai, bus duodama gardi vakarienė, o po to seks šokiai. Auka 15 dol. asmeniui.

Rengėjai laukia ir tikisi, kad tautiečiai kuo gausiau į šį minėjimą atsilankys, nes ruošiant didesnio masto šventes nuolat susiduriama su neišvengiama dilema: ar bus pakankamai žmonių? Vis daugiau išvažinėjant į

• Inž. Remigijus Damušis, pernai baigęs Cleveland State universitetą ir gavęs master diplomą iš inžinerijos, dabar dirbęs vienoje Denver įmonėje, užsiprenubėravo Dirvą.

### PAIESKOJIMAS

Petras Kičas, gyvenęs Maripampolėje, vėliau gyvenęs Muencheno stovykloje, Vokietijoje. Yra žinių, kad yra išvykęs į Australiją. Kas apie jį žinotų, prašau pranešti Juozui Mekešai, 1498 East 337 Street, Eastlake, Ohio 44094. (37-39)



Sol. Ono Zubavičienė



Pianistė Audronė Veblaitytė

šiltesnes vietas, kyla klausimas nejaugi šis Rugsėjo Aštuntosios minėjimas bus paskutinis?

Laukiama tad, kad šį kartą atsilankytų ir daugiau newyorkiečių bei philadelphiečių. Taigi, važiuokim rugsėjo 22 dieną į Tautos šventės minėjimą Elizabetho lietuvių salėn! (jv)

• Linas Kojelis, tik pusmetį dirbęs senatoriaus Schweiker įstaigoj, Washington, D. C., rugpiūčio mėn. gavo didelį pripažinimą jo gabumų ir uolumo darbe ir algos pakėlimą.

WANTED JOURNEYMAN OR 1ST CLASS SKILLED DIE REPAIR PERSON  
Need experienced die cast and trim die repair person. Minimum of 5 yrs. experience, 4-12 shift, liberal fringe benefits, salary negotiable. Send resume or call VIKING DIE CAST CORP. 7700 W. Michigan Ave., Kalamazoo, Mi. 49009. 1-616-375-0510. (34-37)

### P A D Ė K A

Mylimam vyrui ir tėvui

A. A.

#### plk. MOTIEJUI KARAŠAI

netikėtai atsiskyrus su mumis, nuoširdžiai dėkojame visiems atsisveikinusiems su velioniu koplyčioje ir palaidėjusiems jį į amžino poilsio vietą Baltimorėje.

Dėkojame visiems už pareikštas užuojautas, už gėles prie karsto ir už aukas velionio atminimui. Ypatin- gai dėkojame iš Chicagos atvykusiam ev. reformatų gen. superintendentui kun. Stasiui Neimanui už šiltą atsisveikinimo žodį ir gražiai pravestas laidotuvių apeigas.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame ponai Emilijai Rai- lienei ir Lietuvių Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriui bei jos pirm. Vladui Bačanskiui už visokeriopą pagalbą.

Nuliūdę

ŽMONA EUGENIJA IR SŪNUS  
ALVYDAS SU ŠEIMA

A. A.

#### ALOYZAI MIKALONIENEI

mirus, jos dukrai ALDONAI KAVALIŪNIE-

NEI su šeima, p. RIMSIENEI ir p. JASAI-

TIENEI gilią užuojautą reiškia

Plechavičių šeima

A. A.

#### VINCUI BRAZAIČIUI

mirus, jo žmonai, dukterims GRAŽINAI ir

DANUTEI, sūnums bei jų šeimoms gilią

užuojautą reiškia

Marcinkevičių šeima

A. A.

#### VINCUI BRAZAIČIUI

mirus, dukterį DANUTĘ DUNDURIENĘ su šeima nuo- širdžiai užjaučia

CLEVEANDO NERINGOS TUNTO  
VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS

## Mažeika & Evans



Laidotuvių Direktoriai  
6845 SOUTH WESTERN AVE.  
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios  
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000